

**Maak werk van
je idealen**

POLITIEK PROGRAMMA

Versie tot voorjaarscongres 2021

Bestuur

PINK! is voor een seculiere, transparante, open en toegankelijke overheid die het goede voorbeeld geeft. Door het afstoten van overheidstaken als zorg en onderwijs naar de markt is de uitvoering van het overheidsbeleid minder gespitst op het welzijn van de mensen. Tegelijkertijd heeft de bureaucratie plaats gemaakt voor meer controle en toezicht, wat het beleid ook niet efficiënter heeft gemaakt. Het is niet goed dat publieke diensten die voor iedereen bedoeld zijn nu gepaard gaan met commerciële motieven. De verhoudingen zijn nu scheef, en de overheid moet haar zeggenschap over taken als huisvesting, zorg en onderwijs herstellen. Mededogen moet het uitgangspunt vormen voor een duurzame en solidaire samenleving.

Democratie

In het parlement in Nederland zijn veel partijen van verschillende stromingen aanwezig. PINK! vindt dat deze allemaal tot uiting moeten kunnen komen. Om de Nederlandse democratie te bewaken willen we:

- Geen verhoging van de kiesdrempel of verlaging van het aantal Kamerzetels die het democratisch gehalte inperken.
- De overheid moet de regie niet verliezen nu er steeds meer taken worden afgestoten naar provincies en gemeentes.
- De democratie moet zo direct mogelijk blijven door burgemeesters getrapt door de gemeenteraad te laten kiezen en hetzelfde met de Commissaris van de Koningin door de Provinciale Staten.
- Het bestuur van de Waterschappen wordt direct gekozen, geborgde zetels worden afgeschaft.
- Burgerinitiatieven worden gestimuleerd en vereenvoudigd.
- Raadgevende referenda worden meer gebruikt bij belangrijke beslissingen.
- Lobbyisten moeten zich registreren in een voor iedereen openbaar register en afspraken maken voor gesprekken met volksvertegenwoordigers.
- Duurzaamheid wordt gewaarborgd door een Ministerie voor Duurzame ontwikkeling, Ruimte, Energie en Dierenwelzijn op te richten. Beleid van andere ministeries kan door dit ministerie worden getoetst op duurzaamheid en dierenwelzijn.
- Individuele vrijheid van burgers is erg belangrijk en wordt pas beperkt als die inbreuk maakt op de vrijheid en het welzijn van anderen.
- Alle burgers zijn gelijkwaardig, en uitzonderingen voor gelovigen zijn daarom onterecht. Daarom komt er een verbod op het onverdoofd ritueel slachten van dieren omdat dit een onacceptabele inbreuk maakt op het dierenwelzijn.
- De vrijheid van meningsuiting wordt verdedigd en vervolging op basis van godslastering wordt geschrapt uit het wetboek.

Koningshuis

PINK! vindt dat Nederland een republiek moet worden. Niet alleen is het koningshuis een ondemocratisch instituut, de Koning heeft nog steeds politieke invloed (bijvoorbeeld het ondertekenen van wetten, het geven van de troonrede en het voorzitten van de Raad van State). Bovendien worden diverse vrijheden van leden van het koningshuis ingeperkt.

- Totdat Nederland een republiek is, dient de rol van de Koning ingeperkt te worden tot slechts een ceremoniële functie.
- Ook dienen zijn financiën aan banden te worden gelegd en wordt het jachtdepartement opgeheven.

Demonstreren

PINK! wil dat het organiseren van demonstraties laagdrempelig blijft. Om dit te bewerkstelligen willen we:

- Voor kleine demonstraties de aanmeldingsplicht afschaffen.
- De aanmeldtermijn verkorten voor demonstraties naar aanleiding van actuele gebeurtenissen.
- Ook wordt de identificatieplicht afgeschaft.

Veiligheid

Iedereen moet zoveel mogelijk vrij zijn in de samenleving, maar als dat de vrijheden van anderen inperkt moet er worden opgekomen voor de belangen van de samenleving.

- Hoge kosten en versnelde procedures mogen voor niemand een belemmering zijn om naar de rechter te stappen.
- Mensen met een beperkt inkomen kunnen hierbij hulp krijgen.
- Slachtofferhulp krijgt meer prioriteit en ook klokkenluiders dienen meer bescherming te krijgen.
- Ook zal de overheid meer moeten investeren in crisisopvang en begeleiding bij huiselijk geweld, schuldhulpverlening en voedselbanken.
- Om veiligheid te waarborgen komen er meer agenten op straat, maar cameratoezicht mag alleen in een tijdelijk risicogebied aangewezen door de rechter.
- Consumentenvuurwerk wordt vervangen door duurzamere en veiligere alternatieven, zoals professionele vuurwerkshows of lichtshows.

Dierenrechten

Dieren zijn levende wezens met bewustzijn, gevoel, behoeftes en belangen. Ze hebben uit zichzelf een belangrijke waarde. Hier wordt in de omgang met dieren echter zelden rekening mee gehouden. Dieren worden ondergeschikt gemaakt aan de menselijke belangen. Uiteindelijk moeten wij van de gedachte af dat dieren zonder meer voor elk menselijk doel ingezet kunnen worden en erkennen dat zij geen gebruiksvoorwerpen zijn.

Dierproeven

Elk jaar worden er in Nederland meer dan een miljoen gewervelde proefdieren gebruikt. Hiervan wordt maar de helft daadwerkelijk gebruikt in experimenten, de rest is overtollig. In veel wetenschappen zijn dierproeven nog een onaantastbare norm. Het opzettelijk ziek- en doodmaken van dieren is echter uit de tijd. Proefdiervrije modellen worden ontwikkeld en zijn in de praktijk vaak zelfs beter dan het diermodel, dat afwijkt van de mens. Daarom:

- Worden alle dierproeven verboden. Zolang dit nog niet gelukt is, zullen we gelijktijdig strijden voor de volgende maatregelen:
- Er moet meer worden geïnvesteerd in het ontwikkelen van alternatieven voor dierproeven en deze moeten ook sneller in de praktijk worden toegepast.
- Aanvragen voor dierproeven moeten uitgebreid worden getoetst door een onafhankelijke commissie en pas na een uitgebreide literatuurstudie ingediend worden.
- Er komt zo snel mogelijk een einde aan het fokken en doden van ‘overtollige’ proefdieren.
- Er heerst een geheimzinnige sfeer rondom dierproeven, die zo snel mogelijk moet worden weggenomen door alle resultaten van proefdieronderzoek bekend te maken middels een openbare databank – dit voorkomt ook dat niet geslaagde, dus niet gepubliceerde dierproeven meerdere malen worden uitgevoerd.
- Burgers en maatschappelijke organisaties krijgen zo ook de mogelijkheid bezwaar te maken tegen geplande dierproeven.
- De rechter kan zich voortaan uitspreken over de naleving van de Wet op Dierproeven. Biotechnologie, oftewel het genetisch veranderen van dieren en onderzoek met primaten wordt per direct verboden.

Dieren tentoongesteld

In dierentuinen en kinderboerderijen worden dieren tentoongesteld voor het menselijke vermaak. PINK! vindt dat het welzijn van de dieren hierbij voorop moet staan. Veelal echter worden dieren opgesloten in kooien en op kleine terreinen en niet in hun natuurlijke omgeving, en dat draagt natuurlijk weinig bij aan het educatieve aspect en de waardering voor dieren. Kinderen leren zo juist dat het normaal is om dieren onder deze omstandigheden te houden ter menselijk vermaak. Daarbij zorgt het voor apathisch en stereotiep gedrag bij de dieren.

- De huidige dierentuinen in Nederland zouden omgevormd moeten worden tot (tijdelijke) opvangcentra voor dieren die zich niet in hun leefomgeving kunnen handhaven of daarin niet teruggezet kunnen worden. Uiteraard worden ook de huisvestingseisen flink aangescherpt.
- Ook in kinderboerderijen moet het dierenwelzijn voortaan centraal staan, alleen zo kunnen kinderen leren hoe met dieren om te gaan. Hier komen strenge wettelijke eisen voor.
- Daarbij wordt het fokbeleid voortaan aangescherpt zodat kinderboerderijdieren niet meer naar de slacht worden afgevoerd.

Sport met dieren

Bepaalde vrijetijdsbestedingen met dieren worden aangeduid als ‘sport’. Hengelen is een typisch voorbeeld. Het is, vergelijkbaar met de jacht, zeer stressvol en pijnlijk voor vissen, of zelfs dodelijk. Daarom moet het worden verboden. Tot die tijd willen we het flink ontmoedigen door:

- Op basisscholen geen lessen meer aan te bieden over hengelen. Deze kunnen worden vervangen door lessen over de onderwaternatuur, en over het zorg dragen voor een goede leefomgeving voor waterdieren.
- Overheden zoals waterschappen bieden geen podium meer aan sportvissersverenigingen.

Bij de duivensport sterven veel duiven van uitputting en daarom worden ook wedstrijdvluchten met duiven verboden.

Het is vaak ook slecht gesteld met het welzijn van paarden en pony's die voor allerlei sporten gebruikt worden; deze zeer sociale kuddedieren die bewegingsvrijheid nodig hebben, staan het grootste deel van de tijd alleen in een box. Tijdens de 'sport' worden zij vaak zwaar belast en verkeerd bereden. Daarnaast is paardrijden een vorm van (onnodig) diergebruik. Er wordt toegewerkt naar een verbod op paardensport.

- Tot die tijd moet er in een Paardenbesluit worden vastgelegd dat er rekening moet worden gehouden met natuurlijke behoeften zoals weidegang en contact met soortgenoten.
- Er moeten strengere regels komen om het welzijn bij het berijden te waarborgen.
- Maneges worden omgevormd tot opvangcentra waar het welzijn van paarden vooraan staat.
- Paardenmarkten en schadelijke trainingsmiddelen worden verboden.

Evenementen en circussen

Dieren worden op allerlei manieren gebruikt voor menselijk vermaak: denk aan circussen, volksspelletjes, kunstuitingen, levende kerststallen en media-optredens. Dierenwelzijn is hierbij lang niet altijd gegarandeerd, want dieren krijgen te maken met stress, vervoer en gebrekkige huisvesting. Daarom moet er een einde komen aan:

- Het gebruik van alle dieren in circussen en het verhuren van dieren voor evenementen, evenals aan het dolfinarium als dierentuin.
- Tijdelijke opvang voor gestrande zeezoogdieren is een mooie vervangende functie.
- Dieronvriendelijke gebruiken als zwientje tikken, levende kerststallen, ganstrekken en het rapen van kievitseieren worden eveneens verboden. Er komt een gedragscode voor het gebruik van dieren in kunst of media.

Dieren in Kleding

De import en verkoop van honden-, katten- en zeehondenbont is al jaren verboden, evenals het fokken van chinchilla's en vossen. Nertsen fokken wordt per 2024 verboden. Helaas is bont nog volop te zien in het Nederlandse straatbeeld, voornamelijk kragen van wasbeerhonden die in China op een vreselijke manier opgefokt en gedood worden. Veel mensen zijn zich hiervan niet bewust. Hetzelfde geldt voor de dieronterende manieren waarop soortgelijke producten worden verkregen, zoals dons, slangenleer en angorawol. Om bewustzijn te creëren wil PINK! de volgende maatregelen doorvoeren:

- Zolang er nog geen verbod is komt er een labelplicht op bont, wol, leer, veren en zijde in kleding en andere producten, ook wanneer het gaat om onderdelen of kleine hoeveelheden.
- Er komt een einde aan het fokken en doden van dieren voor hun vacht, huid of veren.
- Er komt een import- en verkoopverbod op bont, wol, leer, veren en zijde.

Jacht

Onder het mom van 'populatiebeheer' worden jaarlijks twee miljoen dieren dood- en twee miljoen dieren aangeschoten enkel voor het plezier van de jagers. Jonge dieren verhongeren moederloos, partnerverbanden en groepsdynamiek worden aan flarden geschoten. De jacht werkt averechts

doordat het wegvallen van grote delen van de populatie de reproductie stimuleert. PINK! wil een verbod op:

- De plezierjacht, ook onder de noemer populatiebeheer.
- Als er een dringende reden is zoals ernstig lijden wordt de beslissing genomen onder regie van de overheid.
- Afschotvergunningen worden alleen door de landelijke overheid gegeven.
- Faunabeheereenheden worden afgeschaft.
- Verwilderde katten worden niet langer afgeschoten maar gevangen, gecastreerd of gesteriliseerd en teruggezet.
- Illegale jachtpraktijken worden voortaan streng bestraft en beter gecontroleerd.
- Het organiseren en adverteren van dit jachttoerisme wordt in Nederland verboden.

Dieren in de zorg

Huisdieren spelen een belangrijke rol in ons leven, ook als we zorg nodig hebben. Het is belangrijk dat ouderen in een verzorgingshuis hun huisdier bij zich kunnen houden. Hierbij moet:

- Het welzijn van het dier te allen tijde gewaarborgd zijn.
- Daarnaast worden dieren tegenwoordig steeds vaker ingezet voor therapie. Niet alle dieren zijn geschikt, dieren moeten wel hun natuurlijke gedrag kunnen vertonen.
- Bovendien moeten dieren niet gedwongen worden of overbelast worden.
- Dieren die niet van nature solitair zijn mogen niet apart gehouden worden om uitsluitend ingezet te worden om te werken.

Huisdieren

Er worden in Nederland zo'n 28 miljoen huisdieren als honden, katten, konijnen en exoten gehouden. Maar al te vaak worden deze dieren gezien als hebbeding, speelgoed of accessoire. Hun welzijn komt in gevaar door de manier waarop ze worden gefokt, verhandeld, gehouden en verzorgd. Wetten zijn er hiervoor nauwelijks of worden slecht gehandhaafd. Dierenwelzijn is ondergeschikt aan de huisdierensector die jaarlijks 2 miljard omzet draait. En daarom moet ook deze dieren:

- Bescherming worden geboden.

Houden van huisdieren

Veel als huisdier gehouden dieren zijn vanwege hun aard en behoeften niet geschikt om thuis te houden.

- Verkoop van dieren via internet, in dierspecialzaken, door fokkers en in tuincentra wordt verboden. Totdat dit van kracht is, wordt een bedenktijd verplicht en worden er criteria gesteld aan de omstandigheden waarin het dier zal worden gehouden.
- Er moet zo snel mogelijk een volledige positieflijst komen en gehandhaafd worden waarop alle dieren staan die als huisdier gehouden mogen worden. Het dier staat hierbij centraal.
- Veel dieren zijn het slachtoffer van impulsaankopen. Door de verkooppunten van dieren te beperken wordt dit voorkomen.

- Dierenbeurzen worden verboden.
- Er komen ook strikte welzijnsnormen voor dierenbenodigdheden als hokken, kooien, riemen en trainingsmateriaal. Kleine hokken, viskommen en schokbanden voor hondentraining worden verboden.
- Veel mensen schrikken van hun dierenartsrekening, want deze zijn vaak erg hoog. Zorg voor dieren is geen luxegoed, en daarom moet de BTW voor dierenartsen van het hoge naar het lage tarief en komen er meer klinieken en spreekuren voor minima.

Broodfok

Broodfok en malafide handel van honden, katten, knaagdieren en andere dieren wordt hard aangepakt:

- Fokkers en handelaren krijgen een vergunningplicht zodat de overheid zicht kan houden op de sector.
- Er komt een sluitende identificatie en registratie voor alle dieren.
- In de rasdierfokkerij staat het welzijn in plaats van het uiterlijk voortaan voorop.
- Extreme uiterlijke kenmerken en inteelt moeten verboden worden en een welzijnskeurmerk wordt tegenhanger van de stamboom.

Opvang

Elk jaar belanden er tienduizenden honden, katten, konijnen, knaagdieren en andere dieren in opvangen. De opvang van gevonden en afgestane dieren is een wettelijke taak van de gemeenten, maar deze laten het in de praktijk vaak afweten. Vooral vrijwilligers houden de vaak financieel behoeftige dierenasielen en opvangcentra draaiende. Daarom moeten: ☑ Dierenasielen en –ambulances ondersteund worden bij professionalisering.

- Het netwerk van opvangcentra en dierenambulances wordt landelijk dekkend, waarbij de overheid zorg draagt voor voldoende financiering.
- Gemeentes gaan aan dierenopvangen de wettelijk verplichte bijdrage betalen voor het opvangen van zwerfdieren en gedumpte dieren die in de betreffende gemeente zijn gevonden.
- Ook de huisdierensector gaat meebetalen aan de opvang en verzorging van gevonden en afgestane dieren middels een opvangfonds waar per verkocht dier een bijdrage wordt gestort.
- Het BTW-tarief voor de herplaatsing van dieren gaat van het hoge naar het lage tarief.
- Gedwongen afstand van dieren van mensen die zorg nodig hebben wordt voorkomen door versoepeling van het huisdierenbeleid voor zorginstellingen.
- Als mensen thuis zorg nodig hebben wordt ook voorzien in hulp bij de zorg voor de aanwezige dieren.

Noodhulp

- Dieren krijgen een vaste plaats in de draaiboeken van hulpdiensten en in rampenplannen.
- Dierenambulances krijgen net als andere hulpdiensten vergunningen om snel ter plaatse te kunnen zijn en noodhulp te verlenen aan dieren.

Dierenmishandeling

Mishandeling en verwaarlozing van dieren is onacceptabel. Het bestrijden van dierenmishandeling krijgt op dit moment weinig prioriteit in Nederland; de pakkans is erg klein, de straffen zijn laag en de wet biedt weinig houvast tot vervolging van dierenbeulen. Daarom moet:

- De dierenpolitie blijven met voldoende bevoegdheden voor opsporing en aanhouding van dierenbeulen.
- De wet moet worden aangepast zodat verwaarloosde en mishandelde dieren veel sneller in beslag genomen kunnen worden en de eigenaar een levenslang houdverbod krijgt.
- Bij het Functioneel Parket wordt een officier van justitie Dierenmishandeling aangesteld.
- Dieren die in beslag genomen zijn wegens mishandeling of verwaarlozing gaan niet meer terug naar de eigenaar, maar worden na een herstelperiode herplaatst bij particulieren.
- Doorverkoop van in beslag genomen dieren aan de handel of de slacht wordt verboden.
- Dierenmishandeling wordt altijd vastgesteld door een onafhankelijk dierenarts en/of gedragsdeskundige.
- Bij melding van dierenmishandeling komt de dierenpolitie ter plaatse om de situatie te bekijken, en indien mogelijk het probleem te verhelpen. Hier is landelijk beleid voor dat in het hele land nageleefd wordt.

Duurzaamheid

Het is belangrijk dat we over 50 jaar ook nog kunnen voorzien in voedsel, grondstoffen, schoon water en schone lucht. Voor ons, maar ook voor de toekomstige generaties. Het huidige consumptiegedrag moet aangepast worden om dit te bereiken, net als het milieubeleid dat een stuk strenger moet, willen we binnen de draagkracht van de Aarde blijven. Op dit moment raken de gestelde klimaatdoelstellingen door de economische crisis uit beeld en neemt het gebruik van fossiele brandstoffen toe. Als dit zo blijft zijn de gevolgen enorm: een hogere zeespiegel, overstromingen, mislukte oogsten, honger en conflicten. Als we willen voorkomen dat het leven al in de tweede helft van deze eeuw heel onaangenaam wordt, moeten er nú maatregelen genomen worden.

Klimaatvluchtelingen

Klimaatverandering is een van de oorzaken van het hoge aantal vluchtelingen waarmee de wereld te maken heeft. Het aantal klimaatvluchtelingen zal de komende decennia alleen maar stijgen. PINK! wil dat de Nederlandse regering zich hard maakt voor een mondiale oplossing voor dit probleem. Ook zal de overheid de zichtbaarheid van deze groep moeten vergroten.

Klimaat en milieu

Er is een aanzienlijke rol weggelegd voor de overheid bij het inperken van de milieuvervuiling en klimaatproblemen. PINK! vindt dat Nederland:

- Met de Europese Unie een voortrekkersrol op zich moet nemen om de opwarming van de Aarde te beperken tot maximaal 1,5 graden Celsius.

- Daarom moet er een klimaatwet komen waarin jaarlijks oplopende en bindende verplichtingen tot het reduceren van broeikasgassen worden vastgelegd.
- Dit leidt ertoe dat in 2050 de netto-uitstoot van broeikasgassen tot 0 wordt gereduceerd.
- Daarvoor zijn technische innovaties een vereiste, net als het afremmen van de huidige overconsumptie.
- Dit laatste kan bespoedigd worden door de verborgen kosten van producten en diensten door te berekenen in de prijs in plaats van af te wentelen op de samenleving in combinatie met het geven van informatie over de milieu-impact van producten en diensten.

Earth Overshoot Day

De dag waarop wij het herstelvermogen van de Aarde overschrijden, 'Earth Overshoot Day', wordt jaarlijks steeds sneller bereikt. In nog geen drie decennia is deze dag met vier maanden verschoven, namelijk van december naar augustus. PINK! bepleit dat deze dag als dag van nationale rouw wordt ingesteld.

Voorbeeld overheid

PINK! vindt dat de overheid zelf het goede voorbeeld moet geven door:

- 100% duurzaam in te kopen.
- Volledig plantaardig, biologisch en regionaal of fairtrade voedsel in bedrijfsrestaurants te serveren.
- Groene stroom te gebruiken en kraanwater in plaats van flessenwater te schenken.
- Daarnaast moeten kleine bedrijven meer in aanmerking komen voor opdrachten. Op deze manier kan de overheid door duurzame innovaties in te kopen nieuwe economische bedrijvigheid stimuleren waardoor duurzame innovaties kunnen doorbreken op de markt.

Grondstoffen

Grondstoffen zijn beperkt in deze wereld, en daarom moeten we er zorgvuldig mee omgaan.

- Aan ontwerpen van producten moeten strengere eisen wat betreft hergebruik en gebruiksduur worden opgesteld.
- Fabrikanten worden gestimuleerd een grondstoffenboekhouding bij te houden. Leaseconstructies waarbij de bedrijven eigenaar blijven van een product en de klant alleen een dienst afneemt, worden gestimuleerd omdat de producent zo meer grondstoffen kan recyclen.

Afval

PINK! is voorstander van het zo veel mogelijk gescheiden inzamelen van glas, plastic, blik en kleding, vanwege het milieuvoordeel waarbij hergebruik altijd de eerste voorkeur heeft.

- Het storten en verbranden van afval wordt extra belast.
- De statiegeldregeling wordt uitgebreid naar blikjes en kleine flesjes.
- Het oplaten van ballonnen wordt verboden.
- Het wordt in alle gemeenten mogelijk gemaakt om afval te scheiden.
- Om huis-aan-huisdrukwerk te ontvangen moet je jezelf kunnen aanmelden in plaats van afmelden.

- Bedrijven die grootschalig vervuilen kunnen moeilijk worden aangepakt. Daarom moeten er alleen nog maar tijdelijke milieuvergunningen afgegeven worden die alleen worden verlengd als het bedrijf kan aantonen dat het aan de voorwaarden heeft voldaan.
- Bij risicovolle fabrieken wordt controle en handhaving geïntensiveerd.

In het bijzonder wordt het probleem van plastic soep aangepakt, waarbij onafbrekbare plastics steeds kleiner worden en een nog onoplosbare en blijvende bedreiging vormen voor dierenwelzijn, gezondheid en gehele ecosystemen.

- Er komt een actieplan om plastic zwerfafval op land en in zeeën en oceanen (plastic soep) te voorkomen en te bestrijden.
- Het gebruik van plastics wordt gereduceerd en belast.
- Het gebruik van plastic wegwerpbekertjes bij bedrijven wordt verboden. Bij het gebruik van papieren wegwerpbekertjes wordt hergebruik of overgaan op duurzamere alternatieven actief gestimuleerd.
- Er wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling en distributie van biologisch afbreekbare plastics.
- Wanneer deze beschikbaar zijn worden organisaties verplicht hier op over te stappen.
- Hergebruik, recycling en correcte verwerking, in tegenstelling tot lozing, worden beloond en de tegengelden bestraft.

Duurzaam onderwijs

Voor het in stand houden van een leefbare planeet, ook voor toekomstige generaties, is het noodzakelijk dat het aandeel van duurzame ontwikkeling in het Nederlandse onderwijs wordt vergroot. Hiertoe moeten:

- De onderwerpen dieren, natuur, milieu en duurzaamheid integraal in het lesaanbod van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs worden opgenomen. De vorming van leerlingen op deze aspecten is een wezenlijk onderdeel van de maatschappelijke vorming. Deze legt tevens de basis voor een duurzame samenleving en een leefbare planeet.
- De overheid steunt de volledige overgang naar schoolkantinevoedsel dat plantaardig is, en biologisch en regionaal is geproduceerd.

Leegstand

Leegstand is een toenemend probleem en toch wordt er steeds meer bijgebouwd.

- Nieuwbouw van kantoren moet een halt worden toegeroepen, in plaats daarvan moeten leegstaande panden in gebruik worden genomen, eventueel na renovatie.
- Leegstand wordt niet langer beloond via verlaagde OZB-belastingen, maar afgeremd door een leegstandsheffing. Ook wordt het makkelijker oude kantoorpanden een andere functie zoals bewoning te geven.
- Voorts wordt er alleen binnenstedelijk gebouwd.

Ongebruikt terrein

Veel bouwprojecten zijn stopgezet door de crisis en daardoor liggen voormalig bouwterreinen braak. Verschillende belangen maken aanspraak op dezelfde schaarse gebieden.

- Deze zouden actief ter beschikking gesteld moeten worden aan bewoners voor bijvoorbeeld stadslandbouw, natuurontwikkeling, collectief beheerde parken en natuurspeelplaatsen. Omwonenden worden hierbij actief betrokken.

Ruimtelijke ordeningsplannen waarbij de burger betrokken wordt moeten ervoor zorgen dat deze belangen zorgvuldig worden ingepast. Een groene, schone leefomgeving voor mens en dier staat hierbij voorop.

- Er komt ook een nationaal bestemmingsplan voor de ondergrond voor warmte- en koudeopslag en voor de Waddenzee en Noordzee.
De ruimtelijke regie van provincies wordt versterkt.
- De crisis- en herstelwet wordt afgeschaft en wordt alleen vervangen voor een andere omgevingswet als daarin de bescherming van natuur en milieu centraal staan en de rechten van burgers worden verbeterd.

Mobiliteit

Woon-werkverkeer moet worden teruggedrongen en milieuvriendelijk vervoer gestimuleerd.

- Er worden geen nieuwe snelwegen aangelegd en bestaande plannen daarvoor gaan niet door.
- De verhoging van de maximumsnelheid naar 130 kilometer per uur moet ongedaan gemaakt worden en op ringwegen rond steden wordt de maximumsnelheid 80 kilometer per uur.
- Als minder mensen alléén per auto zouden reizen, en hun auto zouden delen, zou de impact op het milieu vele malen kleiner zijn. Concepten zoals carpoolen, en modulaire auto's waarin je met behoud van privacy samen kunt reizen, moeten de norm worden.
- Openbaar vervoer wordt betrouwbaar, betaalbaar en toegankelijk voor iedereen.
- De overheid stimuleert flex- en thuiswerken en investeert in veilige fietspaden en treinverbindingen naar het buitenland en de noordelijke provincies en niet in de uitbreiding van luchthavens.
- Nederland moet zich maximaal inspannen om samen met andere EU lidstaten internationaal treinverkeer aantrekkelijker te maken dan vliegverkeer tussen de grote steden.
- De BTW op vervoer per trein wordt afgeschaft.

Kleding

Het verduurzamen van de kledingindustrie kan en moet sneller gezien de grote hoeveelheid zoet water en chemicaliën die worden gebruikt. De huidige wegwerpcultuur waarbij kleding in rap tempo geproduceerd, weggegooid en vervangen wordt, is een groot onderdeel van dit probleem. De kledingindustrie is een van de meest vervuilende industrieën ter wereld en verandering is noodzakelijk. PINK! wil dat:

- In 2021 alle kleding die in Nederland verkocht wordt op een duurzame wijze geproduceerd is, zonder kinderarbeid.
- Om dit te realiseren maakt de overheid afspraken met en stelt eisen aan de sector.
- Daarnaast zorgt zij door middel van accijns en extra importbelasting op ongewenste producten dat leveranciers van duurzame producten een zeer gunstige concurrentiepositie hebben.

Economie

Economie in de breedste zin van het woord houdt dat wat wij ons kunnen veroorloven in; ook ten opzichte van het milieu, dieren, het klimaat, toekomstige generaties en mensen in andere landen. In onze samenleving echter is dat op een zijspoor beland in de zucht naar alsmaar méér geld en méér groei. De (onomkeerbare) schade die daardoor is geleden is onacceptabel. PINK! wil herbezinning en participeren in een duurzame samenleving met meer mededogen.

Transitie

Om toekomstige generaties niet in de problemen te brengen is een transitie naar een duurzame economie nu nodig. De wereld bouwt elk jaar een tekort van 30% op aan natuurlijk kapitaal, want alle hulpstoffen die de Aarde weer kan aanvullen zijn ruim voor het einde van het jaar al op. Net als de overheidsfinanciën moet ook deze ecologische begroting gesloten worden.

- Hulpbronnen moeten eerlijk over de wereld worden verdeeld en er moet voldoende overgelaten worden voor toekomstige generaties.
- Het BBP wordt vervangen door het Common Good Product, waarin het belang van de welvaart, mens, dier, natuur en milieu centraal staat. Hiermee wordt het waarborgen van het gemeenschappelijke goed het belangrijkste doen van de samenleving. De precieze betekenis van het gemeenschappelijke goed wordt bepaald door de democratische gemeenschap.
- Het Common Good Product wordt in de praktijk gemeten door middel van een puntensysteem, waardoor producten en diensten een score krijgen. Hiervoor wordt de Common Good Balance Sheet gebruikt, waarin de Common Good Matrix de basis vormt (common good versie 5.0). Aan de hand hiervan wordt de hoogte van de belasting bepaald. Ethische bedrijven worden beloond met een lage belasting, waardoor ethische, duurzame en regionale producten die onder eerlijke omstandigheden geproduceerd zijn goedkoper worden. Ethische ondernemingen krijgen zo een sterkere positie op de markt en trekken investeerders aan.
- In plaats van concurrentie wordt de samenwerking tussen ondernemingen gestimuleerd. Uit een meta-analyse van 369 studies is naar voren gekomen dat in 87 procent van de gevallen samenwerking efficiënter werkt dan concurrentie, doordat het men intrinsiek motiveert (Kohn 1992). Het bewerkstelligt succesvolle relaties, erkenning, respect, gedeelde doelen en prestaties. Daarom wordt samenwerking tussen ondernemingen beloond met een hogere score op de Common Good Balance Sheet en de daarbij behorende lagere belastingen.
- De Nederlandse economie wordt geregionaliseerd in plaats van de focus op export te leggen. Hoe dan ook worden bepaalde grondstoffen schaars, en het is belangrijk dat wij ons hierop voorbereiden.
- Dit kan door meer belasting te heffen op grondstoffen die een bedreiging vormen voor natuurlijke hulpbronnen of die grote milieueffecten met zich meebrengen. Op consumentenniveau kan deze belasting als BOW – “Bruto Onttrokken Waarde” – op lange termijn de BTW vervangen.

Fiscaal

Het belastingstelsel kan een stuk groener. Als milieubelastende activiteiten en producten en het gebruik van schaarse grondstoffen meer belast worden, kan de belasting op arbeid fors omlaag:

zo zet het belastingsysteem mensen aan tot een duurzame leef- en productiewijze. Een lagere belasting op arbeid is gunstiger voor het arbeidsklimaat. Door in Nederland en Europa milieuschadelijke subsidies en kortingen af te schaffen kunnen we vijf tot tien miljard euro besparen en worden ook eerlijkere kansen gecreëerd voor duurzame ondernemingen. In de praktijk houdt dit bijvoorbeeld in dat:

- De verpakkingsbelasting opnieuw ingevoerd wordt, er een heffing komt voor bouwen op onbebouwde grond, groene stroom minder belast wordt dan kolenstroom, diesel niet meer vrijgesteld is van accijns, er een CO2 belasting komt en sierteelt onder het hoge BTW-tarief valt.
- Hogere grondstofkosten worden gecompenseerd door lagere arbeidskosten. Het principe “de vervuiler betaalt” willen wij graag in de praktijk brengen!
- Groenten en fruit worden op Europees niveau vrijgesteld van BTW. Vervoer is ook vervuilend. Net als het openbaar vervoer moet het gebruik van de fiets gestimuleerd worden.
- Er komt een gerichte kilometerheffing die rekening houdt met het tijdstip en de plaats van het autovervoer, waarbij de privacy gegarandeerd blijft. Alleen taxi's en bestelauto's met een lage uitstoot krijgen belastingvrijstelling.
- Vrachtverkeer moet een kilometerheffing krijgen van 15 cent, wat ook effecten zal hebben op langeafstandstransporten van levende dieren.
- Er komen accijnzen op vliegtickets om de milieueffecten in rekening te brengen en kerosine is niet langer belastingvrij.
- Boetes worden voortaan inkomensafhankelijk.

Financiële markten

Banken zouden in dienst moeten staan van de samenleving, zo is de kans op crisis veel kleiner.

- Er moet ook een groene investeringsbank komen, in handen van de overheid en in samenwerking met private groene banken.
- Verder moeten banken worden gesplitst in nuts- en zakenbanken, hun investeringen zichtbaar maken, geen bonussen meer uitdelen en geen risico's nemen.
- De problemen rond de euro moeten niet opgelost worden door meer macht af te staan aan de Europese Unie.
- Nederland gaat daarom niet bijdragen aan het Europees Noodfonds ESM.
- Bij andere belangrijke beslissingen rondom de euro en Europa wordt voortaan een raadgevend referendum georganiseerd.
- Landen die wat betreft hun financieel beleid niet in de Eurozone passen, worden uit de EMU begeleid, maar lidstaten die dreigen te bezwijken aan hoge schulden kunnen geholpen worden met de wederopbouw van hun economie.

Wonen

Het is moeilijk voor jongeren om een betaalbare woning te vinden. Onzekerheden rondom de hypotheekrenteaftrek en strenge voorwaarden belemmeren de koopwoningmarkt, en de wachtlijsten voor betaalbare huurwoningen zijn eindeloos. PINK! vindt dat:

- Het moet mogelijk worden om een hypotheek af te sluiten met meer dan twee mensen die geen familie van elkaar zijn.

- De hypotheekrenteaftrek over een periode van 30 jaar geleidelijk moet worden afgeschaft, en de overdrachtsbelasting per direct.
- Boetevrij aflossen van de hypotheekschuld moet beter mogelijk worden.
- Om de huurwoningenmarkt weer socialer te maken wordt de privatisering van wooncorporaties teruggedraaid. Wie met een goed inkomen een sociale huurwoning bezet houdt, moet meer huur betalen. Tegen malafide verhuur van huizen moet streng opgetreden worden.
- Meergeneratiewoningen stimuleren samenhang en bestrijden eenzaamheid en hoge zorgkosten. Het beleid ten aanzien van het bouwen van aanleunwoningen voor jongeren of ouderen op eigen erf moet daarom versoepeld worden. Woningcorporaties komen met gepaste woningen.
- Studenten moeten vaak veel moeite doen voor een betaalbare kamer, terwijl er veel leegstand is. Daarom moet het vergemakkelijkt worden om nieuwe woonruimte te creëren in bijvoorbeeld voormalig kantoorpanden.
- Huurders van kamers krijgen recht op huurtoeslag als de huur voldoet aan het puntensysteem.
- Het kraakverbod wordt teruggedraaid en er komt een onderhoudsplicht voor antikraak.
- Leegstand moet verplicht worden gemeld.

Wonen en duurzaamheid

Het is van groot belang dat woningen meer energie gaan opwekken dan ze verbruiken. Daarom:

- Worden corporaties verplicht jaarlijks een deel van hun woningen te isoleren.
- Gemeentes gaan wijken verduurzamen, bestaande niet-monumentale overheidsgebouwen worden energieneutraal en nieuwbouwwoningen worden voortaan minstens energieneutraal.

Werk en inkomen

Werkloosheid blijft een probleem. Het toenemende werktempo legt bovendien veel druk op de werkenden.

- Het verlagen van de belasting op arbeid (zie: fiscaal) zorgt er al voor dat arbeid aantrekkelijker wordt voor werkgevers.
- Kortere werkweken zorgen voor een betere verdeling van het werk en zorgt ervoor dat vrijwilligerswerk beter mogelijk wordt.
- De ontslagbescherming blijft en bij- en herscholing moet aangemoedigd worden.
- De duur van de werkloosheidsuitkering wordt ingekort maar de uitkering wordt wel verhoogd in de eerste maanden.
- ZZP'ers en flexibelen moeten toegang krijgen tot (collectieve) arbeidsongeschiktheids- en pensioenverzekeringen.
- De overheid gaat voorzien in postbusadressen voor daklozen.

Pensioen

Jong en oud moeten eerlijk worden behandeld en pensioenfondsen moeten transparanter en democratischer.

- Wie nu zestig is, mag op zijn 65e met pensioen. Voor de rest wordt de pensioenleeftijd geleidelijk verhoogd naar 67 in 2030. Maar na 45 jaar werken heeft iedereen recht op pensioen.
- Deelnemers in een pensioen krijgen de keuzevrijheid om niet deel te nemen aan investeringen in wapens, fossiele brandstoffen en/of bio-industrie.

Vrijheid van Relatievorm

Iedereen kiest zelf hoe hij zijn relatie in wil richten. Het is daarom discriminerend om fiscale voordelen van partnerschap alleen van toepassing te laten zijn op mensen die op één adres zijn ingeschreven, en niet op mensen met een langeafstands- of LAT-relatie. Daarnaast houden relaties meestal geen leven lang stand en eindigen veel huwelijken in scheiding. Het is daarom onwenselijk mensen met financiële prikkels te stimuleren om samen te gaan wonen of te gaan trouwen, en om samen te blijven wonen of getrouwd te blijven. Dit dient zonder extrinsieke stimulering te worden besloten.

- Het samenlevingscontract wordt omgebouwd naar, of uitgebreid met, een samenzijn-contract, waarbij men niet op één adres hoeft te zijn ingeschreven.
- Men wordt niet langer door middel van fiscale voordelen gestimuleerd om te trouwen.
- Voor erfrecht is het niet verplicht om als partner op hetzelfde adres ingeschreven te zijn als de overledene; ook vormen zoals de LAT-relatie worden als volwaardige relatie geaccepteerd.
- Partner-regelingen, bijvoorbeeld in de CAO voor bedrijven, dienen niet alleen van toepassing te zijn op een partner met wie men samenwoont; samen zijn is het criterium voor een duurzame relatie.
- Het is mogelijk meer dan één partner te hebben voor wie zulke regelingen gelden.
- Het wordt mogelijk een geregistreerd partnerschap aan te gaan met meer dan één andere persoon.
- Trouwen met meer dan een persoon (polygamie) wordt niet gelegaliseerd vanwege het grote risico op misbruik hiervan, die kan leiden tot schending van mensenrechten.

Uitkeringen en Salarissen

Bijstandsuitkeringen worden per individu gebaseerd op het basisbehoeftecriterium in plaats van op de samenstelling van het huishouden, de burgerlijke staat of leeftijd. Man, vrouw, getrouwd, samenwonend, alleenstaand, voor gelijk werk behoort iedereen een gelijke beloning te krijgen. We willen meer gelijkheid tussen man en vrouw op de arbeidsmarkt en meer ruimte geven aan 6 ouders om voor hun pasgeboren kind te zorgen.

- De 'Balkenende-norm' wordt uitgebreid naar de semi-publieke sector.
- Iedereen moet dezelfde bijstandsuitkering ontvangen waarvan de basisbehoefte bekostigd kunnen worden.
- De Wajong en WSW blijven een vangnet voor mensen met een beperking.
- Kinderbijslag wordt toegevoegd aan het kindgebonden budget. Deze wordt daardoor inkomensafhankelijk. Ter compensatie wordt zowel het uitkeringsbedrag als maximale inkomensgrens verhoogd van het kindgebonden budget. Dit is zo eerlijker verdeeld. De bijdrage voor de kinderopvang blijft.
- Betaald zwangerschapsverlof van 6 weken tijdens de zwangerschap moet gehandhaafd blijven.

- Tijdens de bevalling heeft elke ouder recht op betaald verlof. Betaald bevallingsverlof van minstens 10 weken na de bevalling moet gehandhaafd blijven. Voor de andere ouder(s) komt er een betaald partnerverlof van 8 weken, dat gebruikt kan worden tijdens het zwangerschaps- en bevallingsverlof van de moeder (dit vervangt het huidige kraam- en partnerverlof).
- Elke ouder krijgt recht op 3 maanden onbetaald verlof dat overgedragen kan worden naar een andere ouder.

Basisinkomen

De discussie over het invoeren van een basisinkomen, een onvoorwaardelijk inkomen voor alle burgers om van te leven, is al heel oud maar actueler dan ooit. Dit verdient serieuze aandacht. We leven in een wereld waarin we met steeds minder menskracht in onze behoeften kunnen voorzien, onder andere door robotisering. De aanname dat iedereen betaald werk moet verrichten om in levensonderhoud te kunnen voorzien is achterhaald.

- Er komt een basisinkomen in Nederland. De staat doet na onderzoek een concreet voorstel over de invoering hiervan.

Emancipatie

PINK! staat pal voor persoonlijke vrijheid. Om ieders persoonlijke vrijheid te realiseren, is het noodzakelijk dat de emancipatie van achtergestelde groepen wordt bevorderd, en discriminatie en uitsluiting krachtig worden bestreden. Wij dromen van een samenleving waarin iedereen tot bloei kan komen en zijn/haar/hun identiteit naar eigen wens kan uitdrukken en beleven. Emancipatiebeleid moet het realiseren van deze droom tot doel hebben.

De vrijheden van etnische en religieuze minderheden staan de laatste jaren onder steeds grotere druk. PINK! streeft naar een inclusieve samenleving waarin iedereen meetelt en gelijke mogelijkheden heeft.

Gaardheid

PINK! ambieert een volledige, wereldwijde acceptatie van mensen van verschillende seksen, met diverse seksuele en genderoriëntaties (LHBTIQA+):

- Discriminatie op grond van gaardheid blijft verboden.
- In Artikel 1 van de grondwet komt nadrukkelijk ook te staan dat discriminatie wegens gender en gaardheid niet zijn toegestaan.
- In Nederland wordt tijdens het basis- en middelbaar onderwijs voorlichting gegeven over seksuele diversiteit, die op stabiele financiële en didactische steun van de overheid kan rekenen. In het curriculum komt dit onderwerp bijvoorbeeld terug bij Biologie (seksuele voorlichting) en Maatschappijleer (sociale acceptatie).
- Scholen moeten voor LHBTIQA+-ers een veilige plek zijn; pesten wordt hard aangepakt. Het terugdringen van zelfmoord onder deze groepen heeft hoge prioriteit.
- Internationaal bevordert de Nederlandse overheid actief de acceptatie van LHBTIQA+-ers, door, onder meer, in samenwerking met andere hieromtrent progressieve landen op

diplomatieke, economische of andere wijze druk uit te oefenen op overheden die de rechten en het welzijn van seksuele minderheden schaden.

Mensen met een beperking

Om Nederland toegankelijker te maken voor mensen met een beperking gaat de overheid toezien op strikte naleving van het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Toegankelijkheid van het openbaar vervoer verdient daarbij bijzondere aandacht. Het weigeren van hulphonden in openbare ruimtes wordt enkel toegestaan als daarvoor een zwaarwegend belang is.

Seksueel geweld

De laatste jaren is er meer aandacht gekomen voor seksuele intimidatie en geweld. Nog steeds gaan er dingen mis, zoals aangiftes die veel te lang blijven liggen zelfs wanneer de dader bekend is, en het niet voldoende serieus nemen van een slachtoffer. De overheid heeft de taak om slachtoffers die zoiets ingrijpends als seksueel geweld hebben meegemaakt te helpen.

- Aan aangiftes van seksueel geweld wordt met hoge prioriteit opvolging gegeven. Wanneer de dader al bekend is, wordt deze zo snel mogelijk verhoord, om te voorkomen dat deze in de tussentijd andere slachtoffers maakt. Dit geldt ook voor wanneer er bijvoorbeeld op een school melding wordt gedaan van seksuele intimidatie of geweld.
- Op dit moment wordt in het wetboek van strafrecht alleen seksuele aanranding waarbij sprake is van penetratie van het slachtoffer gezien als verkrachting en als een zwaarder misdrijf behandeld dan andere vormen van aanranding. Dit zal aangepast worden om ook slachtoffers te omvatten die gedwongen worden een ander te penetreren met hun geslachtsdeel.
- In de praktijk komen zowel situaties voor waarin slachtoffers niet geloofd worden, als situaties waarin valse aangiftes niet herkend worden. Beide scenario's kunnen ingrijpende gevolgen hebben. Politie en justitie worden geschoold op onder anderen correct verhoor en vooroordelen.

Momenteel wordt verkrachting alleen als een strafbaar feit gezien wanneer dit onder dwang gebeurt. Bij dwang wordt er gerefereerd naar het (kunnen) laten zien van verwondingen, zoals blauwe plekken. Tevens wordt er, tijdens het proces, aan het slachtoffer gevraagd of er sprake was van verzet. Een omgekeerde wereld, waarin huidig het slachtoffer zich onterecht moet verdedigen en verantwoorden, terwijl deze verantwoordelijkheid niet dusdanig ten laste ligt bij de verdachte.

- Het criterium, bij een dergelijk zwaar misdrijf zoals verkrachting, wordt aangepast naar gebrek aan instemming, in plaats van het fysieke bewijs van het slachtoffer leidend te laten zijn tijdens het proces.

Gelijke en Integere Behandeling van Sekswerkers

Hoer, tegenwoordig naar gerefereerd als sekswerker, is een van de oudste beroepen ter wereld. Gezien dit feit zou trots op zijn plaats zijn, maar trots, lof en respect voor dit beroep is verre van te bekennen. In feite, er heerst een stigma op het beroep, berust op generalisatie en aannames. Zo worden sekswerkers doorgaans bestempeld als laagopgeleid en/of ongeschoold en heerst er het beeld dat zij niet een ander beroep zouden willen dan wel kunnen beoefenen. Terwijl dit beroep

bij uitstek in het teken staat van de behoeften van een ander, wat opgenomen is in de *Maslov's Hierarchy of Needs*. Het welbekende gezegde: "De klant is koning", is hierbij een understatement. Desondanks, blijft aan de term hoer een negatieve connotatie vastzitten en wordt het veelal gebruikt als scheldwoord. Het taboe en slechte imago wat vastklampt aan dit werk zou doorbroken moeten worden, daarom mag de overheid dit beroep niet laten verpieteren en zou de verantwoordelijkheid moeten nemen om het werk in een positief daglicht te zetten.

Tevens gaat het uitoefenen van dit beroep niet zonder gevaar. Sekswerkers kunnen makkelijker blootgesteld worden aan illegale praktijken zoals afpersing en dwang, en zelfs slachtoffer worden van seksueel geweld. Zodoende is het van cruciaal belang dat de overheid blijft werken aan de veiligheid voor sekswerkers.

- De overheid is verantwoordelijk voor het positief portretteren van sekswerkers.
- De overheid is verantwoordelijk voor het garanderen van de veiligheid van sekswerkers en moet zich hiervoor inzetten.

Bestrijding van Racisme

PINK! pleit voor een meer inclusieve samenleving zonder racisme.

- Anoniem solliciteren wordt de standaard bij vacatures in het onderwijs en bij overheidsinstellingen (zoals ministeries, gemeenten en de politie).
- Om etnisch profileren tegen te gaan, wordt de politie verplicht om de reden waarom ze iemand staande hebben gehouden, te noteren op zogeheten "stopformulieren".

Klimaatracisme

De armste landen, die rijk zijn aan grondstoffen, zijn meestal het slachtoffer van klimaatverandering door onze zucht naar olie, gas en waardevolle mineralen. We leven in een geglobaliseerde wereld, waar wij in het Westen het meest van profiteren. Het is onze morele plicht om als regering ons in te zetten tegen elke vorm van klimaatracisme.

- De Nederlandse regering zet zich in om elke vorm van klimaatracisme tegen te gaan.

Koloniaal Verleden

Bij de gedachte aan een multiculturele samenleving wordt er veelal gerefereerd naar Nederland. Onder dit mom wordt er, ten onrechte, soms gepretendeerd dat in Nederland geen sprake is van racisme. De realiteit bewijst echter het tegendeel. Mensen van kleur hebben systematisch minder kansen dan witte mensen en potentiële concurrenten. Racisme zou daarom niet ter discussie gesteld mogen worden, dit weerhoudt Nederland niet alleen van het kunnen gaan (om)vormen van een inclusieve samenleving, het versterkt tevens polarisatie en wijkt af van de kern van het probleem, terwijl de vraag zou moeten zijn hoe Nederland collectief racisme gaat bestrijden. Het is dan ook een illusie dat de situatie er de afgelopen jaren op vooruit is gegaan, integendeel zelfs, het is meer tergend en zichtbaar dan ooit. Zo staat en kijkt de overheid met droge ogen toe hoe extremistische individuen hun haat jegens mensen van kleur uitdragen. Daarnaast worden de geschiedenisboeken, op basis- en voortgezet onderwijs, gedomineerd door, veelal mannelijke, witte figuren zoals Jan Pieterszoon Coen en Michiel de Ruyter. Ook blijkt het nationaal belang en

nostalgische gevoel bij tradities zoals Sinterklaas van meer belang dan herkennen en erkennen van het verleden, waarvan men weet dat “Zwarte Piet” een negatieve connotatie heeft voor mensen van kleur.

Tevens, zijn de eerste jaren onderwijs op basis- en voortgezet onderwijs vaak bepalend voor de vorming, van perspectief en visie, van jonge individuen en hetgeen wat men op latere leeftijd kan gebruiken als stemrecht. Momenteel wordt er weinig tot geen aandacht besteed aan het bieden van verscheidene en rechtvaardige perspectieven over Nederland haar koloniale en slavernijverleden. Met alle gevolgen van dien. De maatschappij wordt gevoerd door onwetendheid en ongeloof, wat in sommige gevallen een vrijskaartje lijkt te zijn voor het maken van racistische uitspraken en het goedpraten van tradities en historische figuren in geschiedenisboeken en op standbeelden. De overheid verkiest dan ook imago boven waarheid. Juist zij, die verantwoordelijk zijn voor het waarborgen van rechtvaardigheid en gelijkheid, zouden het initiatief moeten nemen om haar burgers te scholen en te voorzien van een op waarheid berust verhaal. Scholing zou prioriteit moeten zijn, gezien het feit dat onwetendheid gevoerd wordt door een gebrek aan educatie.

- Geschiedenisles over de slavernij en het koloniale verleden van Nederland wordt verplichte kost, daarmee onderdeel van het curriculum, op basis- en voortgezet onderwijs.
- Zwarte Piet wordt erkend als een racistische karikatuur en wordt daarom afgeschaft. De overheid zal hier actief toezicht op houden, bijvoorbeeld door het verwijderen van pro-Zwarte Piet groepen op *social media*.

Energie

PINK! staat voor een duurzame wereld waarin de klimaatdoelen worden behaald. De oplossing ligt in het overstappen van fossiele brandstof en kernenergie naar duurzame energie en energiebesparing.

Fossiele brandstof

PINK! wil per 2050 stoppen met het gebruik van fossiele brandstoffen. Fossiele brandstoffen zijn eindig en brengen enorme schade toe aan mensen en de natuur.

- Er moeten geen nieuwe kolencentrales bij komen en de bestaande moeten zo snel mogelijk worden gesloten.
- CO₂-opslag onder de Nederlandse (zee)bodem wordt niet toegestaan, en geïmporteerd aardgas wordt niet opgeslagen in lege gasvelden.
- Er worden geen vergunningen gegeven voor het winnen van schaliegas.
- Teerzandolie wordt niet langer geïmporteerd.
- Elektriciteit en gas die zijn opgewekt door de verbranding of vergassing van restafval, mest en dierlijke resten zijn niet duurzaam en worden daarom niet ondersteund of als ‘groen’ op de markt gezet.
- Andere biobrandstoffen uit bijvoorbeeld maïs en palmolie worden in verband met ontbossing aan strenge duurzaamheidscriteria onderworpen. Als hieraan niet wordt voldaan worden deze niet geïmporteerd.

Kernenergie

Kernenergie is geen alternatief voor fossiele brandstoffen, want het is ook een eindige energiebron en brengt gevaarlijk afval met zich mee dat onnodige risico's en levensgevaar veroorzaakt. Bovendien houdt het gebruik van kernenergie de transitie naar duurzame energie tegen.

- Er komen geen nieuwe kerncentrales bij en de bestaande kerncentrales worden zo snel mogelijk gesloten.

Energiebesparing

PINK! wil naar een decentrale energievoorziening toe waarin mensen en bedrijven zoveel mogelijk hun eigen energie opwekken. Niet alleen energietransitie is nodig. Energiebesparing is een veel logischer eerste stap naar een duurzamer Nederland.

- Er moeten betere wettelijke regelingen komen om bedrijven te verplichten hun energieverbruik te minderen door bijvoorbeeld onnodige verlichting aan banden te leggen. Er moet een quotum voor energieverbruik per huishouden komen. Overschrijding van dit quotum leidt tot hogere energiekosten, vergelijkbaar met buiten je bundel bellen.
- Kantoren krijgen voortaan een energielabel en bestaande woningen worden energiezuinig gemaakt.
- Ook op wijkniveau kan veel worden bereikt door bijvoorbeeld systemen voor hergebruik van restwarmte. Er worden strengere energie-eisen gesteld aan producten.

Duurzame energie

Om ons te voorzien van ons resterende energiebehoefte moet energie uit duurzame bronnen worden gehaald zoals zon, wind en water.

- Energieleveranciers worden verplicht een jaarlijks oplopend percentage aan duurzaam opgewekte stroom te leveren. Zelf opgeleverde energie kan worden teruggeleverd aan het net tegen saldering van de afgenomen stroom.
- Energiebedrijven betalen voor teruggeleverde energie een kostendeekkende vergoeding.
- Bewonerscollectieven mogen hun zelf opgewekte energie onderling uitwisselen zonder daarvoor belasting te betalen.
- Zonnepanelen op gebouwen, langs snelwegen en rondom vliegvelden worden de norm.
- Windenergie kan ook veel opleveren, en wordt mogelijk gemaakt op plekken waar dieren en natuur hier geen hinder van ondervinden; op zee mogen windmolenparken geen nadelige effecten hebben op het zeeleven. Daarom mag er niet geheid worden bij het aanleggen.

Internationale Samenwerking

PINK! vindt dat de Nederlandse leefwijze geen negatieve impact moet hebben op andere landen. Dit is nu wel nog het geval: Nederland legt beslag op landbouwgronden in ontwikkelingslanden, importeert schaarse grondstoffen en zijn een zeer vervuilend land. Alles bij elkaar zorgt dit ervoor dat binnenkort 70% van de wereldbevolking geen of beperkte toegang heeft tot drinkwater, honderden miljoenen mensen zullen moeten vluchten voor steeds erger wordende natuurrampen en oorlogen veroorzaakt zullen worden door schaarste.

Europa

Internationale en Europese samenwerking is belangrijk voor vrede en de aanpak van klimaat- en milieuproblemen. Bij de Europese Unie schort het alleen nog aan een solide democratische basis. Dit moet eerst op orde komen voordat de politieke samenwerking wordt uitgebreid:

- Het Europees Parlement krijgt meer bevoegdheden. Als dit niet gebeurt, steunt Nederland geen verdere EU-integratie en treden er geen nieuwe lidstaten toe.

Internationaal milieubeleid

Internationale milieuverdragen worden nu amper nageleefd. De tijd dringt, dus:

- Landen die zich niet aan de verdragen houden worden voortaan tot orde geroepen door een nieuw op te richten Internationaal Milieugerechtshof in Den Haag.
- In nieuwe verdragen worden concrete tussendoelen opgenomen. Nederland gaat voortaan coalities vormen met andere landen om voorop te lopen op dit gebied, ook al doen andere landen dit niet.
- Nederland moet zich ook in gaan zetten voor een internationaal quoteringssysteem van natuurlijke hulpbronnen en stelt harde duurzaamheidseisen voor import en winning van al onze grondstoffen.

Ecocide

PINK! staat voor een eco-centrische benadering, waarin de mens onderdeel is van de natuur en er niet boven verheven is. Het toevoegen van ecocide aan het Statuut van Rome beoogt deze zelfde visie te bevorderen. Een internationaal verbod op ecocide houdt in een internationaal verbod op het ongelimiteerd en onduurzaam gebruik van de natuur door de mens voor eigen belang.

- Ecocide wordt toegevoegd aan de misdrijven in het Statuut van Rome, zodat het Internationaal Strafhof voortaan bedrijven of overheidsfunctionarissen die zich schuldig maken aan ecocide kan vervolgen. Ecocide is grootschalige beschadiging, vernietiging of verlies van ecosystemen in een bepaald gebied, in een zodanige mate dat het vreedzaam gebruik van dit gebied door de inwoners ernstig verminderd is of zal worden.

Ontwikkelingslanden

Westerse landen vervuilen het meest, en arme gebieden lijden daar het meest onder. Daarom moeten Nederland en Europa zorgen voor:

- Effectieve oplossingen voor duurzaamheid, onderwijs, gezondheid, kinderrechten en gelijke behandeling van mannen en vrouwen.
- Ook moet al het Nederlands en Europees beleid getoetst worden op effecten op mensen in andere landen.
- Europese landbouw- en visserijsubsidies en visserijakkoorden worden afgebouwd en Nederland moet stoppen met de import van producten die ten koste gaan van de leefomgeving elders of gepaard gaan met mensenrechtenschending.
- Voortaan zal dan 1% van het BNP naar ontwikkelingshulp gaan, en primair gericht zijn op mensen in plaats van Nederlandse bedrijven.
- Giftige stoffen en afvalproducten worden niet meer naar ontwikkelingslanden geëxporteerd voor verwerking.

- Ook worden systemen voor intensieve landbouw niet langer geëxporteerd en gestimuleerd, maar wordt er voortaan geïnvesteerd in regionale duurzame landbouw.

Vluchtelingen

Wereldwijd bedreigen geweld en structureel onrecht een miljard burgers en deze conflicten zorgen voor toenemende vluchtelingenstromen. De oorzaak van deze conflicten is vaak niet alleen religieus en politiek van aard, maar wordt veroorzaakt door klimaatverandering, water- en voedseltekorten. Wij dragen hieraan bij door meer te consumeren dan de Aarde aankan, onze landbouwproducten in ontwikkelingslanden te dumpen en een grote hoeveelheid CO₂ uit te stoten. Om de vluchtelingenstromen te verminderen moeten:

- De onderliggende oorzaken worden aangepakt.
- Daarnaast dienen we, zolang de oorzaken van de vluchtelingenstromen niet zijn opgelost, mensen in nood op te vangen. Het overgrote deel gebeurt in de regio. Door in menswaardige opvang in de regio te investeren, wordt voorkomen dat vluchtelingen zich genoodzaakt voelen om naar Europa te trekken.
- Voor vluchtelingen die wel hier komen, zorgen we voor goede opvang en laten ze deelnemen aan onze samenleving.
- Vluchtelingen die in Nederland asiel aanvragen moeten binnen twee jaar uitsluitel krijgen over hun verblijfsrecht en kinderen die hier opgegroeid zijn of al langere tijd wonen krijgen sowieso een verblijfsvergunning.
- Een aanvullende afweging wordt gemaakt voor minderjarige vluchtelingen zonder familie.
- Mensen die gevaar lopen in eigen land omwille van geaardheid, religie, etniciteit of politieke alliantie worden niet teruggestuurd en mensen die buiten hun schuld om Nederland niet kunnen verlaten krijgen opvang en zorg.

Wereldhandel

Handel speelt een zeer grote rol in internationale relaties, en economische belangen gaan vaak boven andere belangen. PINK! is het niet met die hiërarchie eens, en wil dat handelsverdragen en de voorwaarden die de WTO stelt gewijzigd worden zodat maatschappelijke waarden bepalend worden in de wereldhandel.

- Ontwikkelingslanden moeten de mogelijkheid krijgen hun markten af te schermen van het wereldtoneel om hun eigen markt en producten te ontwikkelen en bewerken voor export.
- Het is belangrijk dat landen kunnen kiezen om producten te weigeren als belangen als mensenrechten, dierenrechten en duurzaamheid in het geding zijn. Landen moeten daarom ook zelfimportbeperkingen kunnen opstellen voor producten die ten koste van deze belangen gaan.
- Vrijhandel is zo geen doel op zich, maar een middel voor welzijn.
- Daarom zou Nederland zich moeten verzetten tegen vrijhandelsverdragen, zoals TTIP, die ervoor zorgen dat mens, natuur en milieu onder druk komen te staan.
- Kinderarbeid en uitbuiting van werknemers worden actief bestreden.
- Ontwikkelingslanden krijgen ook invloed op het beleid van het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank.
- Ook in onze handelspolitiek moeten we niet handel voor alles laten gaan. Onze handelspolitiek draagt nu namelijk bij aan het in stand houden van regimes die de plaatselijke bevolking onderdrukken.
- Nederland laat geen handel toe waarbij er onderdrukking plaatsvindt van inheemse volkeren zoals die in West-Papoea, Tibet en de Westelijke Sahara.

Koloniaal Verleden

Nederland heeft de morele plicht om een standpunt in te nemen over haar koloniale verleden, onder andere met betrekking tot voormalig Nederlands-Indië. Op dit moment wordt alleen het volgende benoemd: “Nederland zal niet meer vanwege handelsbelangen de ogen dichtknijpen voor onderdrukte volken zoals in Papoea, Tibet en de Westelijke Sahara”.

- De Nederlandse regering spreekt uit dat zij historische fouten heeft gemaakt omtrent de mensenrechten en het zelfbeschikkingsrecht van West-Papoea's, zoals beschreven in het Drooglever rapport (An act of Free Choice) en zet zich in voor het zelfbeschikkingsrecht en de mensenrechten van de Papoea's.

Defensie

De primaire taak van de Nederlandse krijgsmacht is de bescherming van het Nederlands grondgebied.

Sinds het einde van de Koude Oorlog kent West-Europa geen existentiële bedreiging. Democratiseringsgolven hebben geleid tot de afname van de kans op oorlog in Europa. Democratieën voeren immers geen oorlog tegen elkaar. Naast de continentale vrede is er sprake van een algehele daling van het aantal oorlogen in de wereld. Defensie-uitgaven als tijdens de Koude Oorlog zijn hiermee onverdedigbaar geworden.

De focus op expeditionair optreden en de krimpende budgetten hebben er samen toe geleid dat Europese legers hun capaciteit voor zelfverdediging hebben verwaarloosd. Voor de Krijgsmacht ligt er hierom de taak om deze capaciteit te herstellen met de beschikbare financiële middelen.

PINK! roept daarom op om de krijgsmacht drastisch te hervormen, de operationele landstrijdkrachten moeten worden teruggebracht naar een omvang die beheersbaar is voor vreedstijd. Tegelijkertijd moet er worden gestuurd op vergrote mobilisabele eenheden voor reserves en gevallen van nood.

Voor PINK! houdt de taak van de krijgsmacht niet op bij de eigen veiligheid. Wij bestaan er voor de zwakkeren. Militairen die ver van huis hun leven riskeren om anderen te helpen verdienen daarom onze steun.

- Vredesoperaties van de Verenigde Naties worden alleen gesteund als deze legitiem, proportioneel en effectief zijn en gericht op een eerlijke verdeling van de natuurlijke rijkdommen van de Aarde.
- Nederland moet de volledige zeggenschap over haar eigen krijgsmacht houden.
- De leeftijd waarop militairen uitgezonden mogen worden op missie wordt verhoogd naar 21 jaar.
- Wapens vormen een groot probleem. Nederland moet zich dan ook actief inzetten om wapenproblematiek aan banden te leggen, door zich in te zetten voor wereldwijde regulering van wapenhandel, het ruimen van landmijnen en clustermunierresten en hulp aan slachtoffers hiervan, regulering van het gebruik van drones en te werken aan een universeel verbod op het gebruik van uranium in wapens.
- Aanwezige kernwapens worden uit Nederland verwijderd en er worden geen JSF-straaljagers aangeschaft.
- Er komt een eerherstel en compensatie voor de militairen van Dutchbat III en nabestaanden van de Val van Srebrenica.
- Nederland treedt uit de NAVO.

Landbouw en Voedselvoorziening

Duurzame voedselvoorziening

PINK! hecht veel waarde aan een duurzame voedselvoorziening, zodat toekomstige generaties niet in de problemen zullen geraken door onze consumptiewijze. Hierbij is een andere denkwijze belangrijk: dieren zullen niet langer gezien moeten worden als machines en landbouw niet als een industrie. In de praktijk houdt dit in:

- Een regionale en gifvrije landbouw met een eerlijk inkomen voor de boer.
- Een eiwittransitie naar een meer plantaardig voedingspatroon en minder dierlijke eiwitten is zeer belangrijk om te zorgen voor een duurzame voedselvoorziening voor iedereen. PINK! vindt dat de overheid een belangrijke rol speelt in deze overgang.
- Zo kan er een vleestax ingevoerd worden, maar kunnen ook ontwikkelingen naar plantaardige vlees-, zuivel- en visvervangers worden ondersteund en kan een plantaardig voedingspatroon worden gepromoot.

Aan de productie van plantaardige voeding kan wat betreft duurzaamheid veel worden verbeterd en dit moet dan ook zeker gebeuren.

- Zo zal de landbouw onafhankelijk moeten worden van fossiele grondstoffen (kunstmest) en chemische bestrijdingsmiddelen en zullen de monoculturen plaats moeten maken voor een agro-ecologische landbouw met wisselteelt. Natuurlijke ecosystemen vormen de basis voor de ontwerpen van voedselproductie, zoals voedselbossen. Hierdoor hoeft er geen gebruik te worden gemaakt van extra water, bestrijdingsmiddelen of dierlijke mest of kunstmest.
- Glastuinbouw kan overgaan op een gesloten kassysteem voor meer energiebesparing en duurzamer worden door hergebruik van nutriënten en water.
- De omslag naar duurzame gifvrije landbouw kan alleen gemaakt worden als boeren hierbij hulp krijgen. PINK! is voor afschaffing van de landbouwsubsidies op termijn, maar daar staat tegenover dat boeren actief geholpen zullen worden om te schakelen.
- Biologische plantaardige producten worden gepromoot zodat boeren ook zonder subsidie een eerlijke prijs krijgen voor hun product.
- En natuurlijk zullen mensen zonder omwegen via subsidies een reëlere prijs voor hun producten gaan betalen, die niet alleen bij tussenhandelaren blijft hangen.
- Mensen zullen ook weer moeten leren waar hun voedsel vandaan komt, ook om voedselverspilling tegen te gaan.
- Regionale landbouw wordt bevorderd maar stadslandbouw kan hierin ook een belangrijke rol spelen. Houdbaarheidsdata moeten niet langer verspilling in de hand werken, een andere regelgeving kan dit aanpakken.

Consumptie van dieren

Bij iedere vorm van omgang van mensen met dieren moet een zorgvuldige afweging plaatsvinden tussen de zwaarte van de belangen van mensen en de zwaarte van de belangen van dieren. Naarmate het menselijk belang minder noodzakelijk is en de gevolgen voor de dierlijke belangen schadelijker zijn, vermindert de morele rechtvaardiging om de belangen van dieren aan te tasten. Wanneer het gaat om de fok van, de huisvesting van, het transport van en het doden van dieren voor consumptiedoeleinden, wegen de belangen van dieren veel zwaarder dan de belangen van

mensen. Het menselijk belang is op z'n hoogst triviaal. Mensen hebben geen dierlijke producten nodig voor een gezonde levensstijl. Het gaat mensen om de smaak of de textuur. Het dierlijke belang is daarentegen fundamenteel. Al hun belangen en vrijheden zijn ervan afhankelijk dat wij hen niet fokken, huisvesten, transporteren en doden voor consumptiedoeleinden. De fok van, de huisvesting van, het transport van en het doden van dieren voor consumptiedoeleinden is dan ook immoreel.

- Daarom komt er een einde aan die activiteiten.

Genetische manipulatie en klonen

Om dieren, planten en andere levensvormen te krijgen met de eigenschappen die we willen, gebruiken we veredelings technieken zoals klassieke veredeling, genetische modificatie en klonen. Om dieren, natuur en milieu tegen de risico's hiervan te beschermen, moeten deze technieken aan een aantal voorwaarden voldoen.

- Veredelings technieken mogen niet worden toegepast op dieren als dieren daar last van hebben.
- Veredelings technieken mogen niet leiden tot meer gebruik van bestrijdingsmiddelen. Planten mogen dan ook niet resistent worden gemaakt tegen bestrijdingsmiddelen.
- Op veredelde planten is het kwekersrecht van toepassing. Octrooien op levensvormen zijn niet toegestaan.
- Verplichte etiketten wijzen consumenten op producten waarin genetisch gemodificeerde planten verwerkt zijn.

Veehouderij

De vee-industrie is wereldwijd verantwoordelijk voor 18% van de uitstoot van broeikasgassen, gebruikt 80% van het wereldwijde landbouwareaal en is verantwoordelijk voor de kap van tropisch regenwoud voor goedkoop veevoer. De veehouderij is ook allermindst bevorderlijk voor de biodiversiteit, schoon drinkwater en het oplossen van de bijensterfte. Zolang het nog niet haalbaar is een einde te brengen aan de veehouderij, zou Nederland als meest veedichte land ter wereld ten minste een voorbeeldfunctie moeten vervullen in duurzaamheid en diervriendelijkheid door het inkrimpen van de veehouderij en mensen stimuleren minder dierlijke eiwitten zoals vlees, eieren, melk en meer plantaardige eiwitten te consumeren.

- Kringlopen zullen moeten worden gesloten wat onder andere inhoudt dat veevoer niet meer uit Zuid-Amerika komt maar regionaal verbouwd wordt. De mestproductie wordt afgestemd op wat er gebruikt kan worden.
- De BTW op dierlijke eiwitten moet worden verhoogd van 6 naar 21 procent. Vanuit het principe de vervuiler betaalt, is het niet meer dan redelijk om de maatschappelijke kosten daarvan in rekening te brengen bij wie dierlijke eiwitten wil eten of producten met deze eiwitten produceert.
- De veehouderij zal moeten inkrimpen met 70% om de problemen aan te pakken. De dieren die gehouden worden, moeten worden gehuisvest in overeenstemming met hun aard en gedrag: alle dieren krijgen vrije uitloop naar buiten met schuilmogelijkheden, pijnlijke ingrepen worden afgeschaft, koeien worden gehouden in familiekuddes en nieuwe en oude vormen van huisvesting worden streng getoetst. Dieren houden zonder ruimte voor natuurlijk gedrag, zoals eenden zonder zwemwater, wordt daarbij per direct verboden.

- Voor de laatste maar zeer kritieke momenten in het leven van de dieren zullen ook de transportsector en slachthuizen moeten worden aangepakt.
- Diertransporten worden beperkt tot maximaal twee uur en de maximumtemperatuur waarop transport is toegestaan wordt 25 graden.
- Volgens de wet moet dieren onnodige pijn, stress en angst bespaard worden voorafgaand aan de slacht: het wordt tijd dat deze wet strikt wordt nageleefd.
- Het aantal dieren dat wordt geslacht moet fors verlaagd worden en uitzonderingen op de verplichte bedwelming worden niet langer toegestaan.
- De overheid moet alle schakels van de veehouderij controleren in plaats van dit over te laten aan de sector zelf, ook via permanent cameratoezicht.
- Doorgefokte diersoorten als dikbilkoeien en plofkippen worden verboden alsook het ten onrechte gedoogde houden van vleeskonijnen, waterbuffels, struisvogels en dromedarissen.
- Voor het vergassen en levend versnipperen van eendagshaantjes is eveneens geen plek meer.
- Regionalisering, verkleining van bedrijfsgrootte en het afschaffen van langeafstandstransporten verkleinen de kans op dierziekte-uitbraken.
- Antibioticagebruik in de veehouderij wordt strikt gereguleerd.

Visserij

Ook de visserij veroorzaakt grote problemen. Daarom wordt erop ingezet deze af te schaffen. Grote industriële schepen verwoesten de ecosystemen in de zee, waaronder koraal. En dat terwijl maar liefst 25% van alle mariene soorten daar afhankelijk van zijn. Ook wordt wereldwijd 88% van de vissoorten overbevist. Vervolgens sterven deze vissen na een langdurige, pijnlijke doodstrijd. Vissen zijn dieren met bewustzijn en gevoel, en zouden ook zo behandeld moeten worden. Zolang het nog niet haalbaar is een einde te brengen aan de visserij, moet er daarom ten minste:

- een einde komen aan dieronvriendelijke vangst- en dodingsmethoden. Viskwekerijen zijn geen oplossing, zij vormen een nieuwe bio-industrie en zijn allerm minst duurzaam en diervriendelijk.
- De grootste vistrawlers zijn in Nederlandse handen. In 2048 zullen de zeeën leeg zijn als wij op deze schaal doorgaan. De gevolgen van een visloze zee zullen catastrofaal zijn voor ecosystemen in het water en op het land, daarom moet er zo snel mogelijk een moratorium op de visvangst komen zodat ecosystemen en visbestanden de kans krijgen zich te herstellen.
- Alle vangsten moeten worden aangeland en worden verrekend met de vangstquota, waardoor 'bijvangst' tot het verleden gaan behoren. Daarnaast moet de overcapaciteit van de vloot zo snel mogelijk worden afgebouwd en worden destructieve visserijtechnieken liever vandaag dan morgen nog verboden evenals nationale en Europese visserijsubsidies.

Voedselverspilling

PINK! is tegen het verspillen van voedsel.

- Plekken waar men met voedsel werkt, zoals supermarkten, restaurants en ziekenhuizen, moeten er alles aan doen om geen voedsel te verspillen. Doel hiervan is dat eten niet langer vuilnis wordt maar genuttigd wordt. Om dit voor bedrijven haalbaar te maken wordt gezocht naar een aantrekkelijke oplossing voor dit probleem.

- Supermarkten en restaurants moeten al het voedsel dat hiervoor in aanmerking komt afstaan aan voedselbanken.
- Ziekenhuizen moeten beter luisteren naar de wensen van patiënten en hun maaltijden hierop afstemmen zodat ook hier voedselverspilling wordt gestopt.

Maatschappij

Privacy

De overheid speelt een belangrijke rol in het waarborgen van de gelijke rechten van burgers. Nu worden deze vaak ingeperkt onder het mom van veiligheid. Noodzaak, proportionaliteit en effectiviteit van inbreuken op grondrechten moeten vooraf aangetoond worden. Vrije en toegankelijke informatie moeten centraal zijn in onze maatschappij. Informatie van overheidsdiensten en bedrijven die met publiek geld wordt gefinancierd wordt publiek toegankelijk:

- Internet wordt niet onderworpen aan censuur. Privacy wordt gewaarborgd en datalekken moeten worden gemeld door overheid en bedrijven.
- Systemen die privacy niet kunnen waarborgen worden afgeschaft.
- Legale informatie moet voor iedereen toegankelijk zijn en niet worden beperkt door internetproviders.
- PINK! is tegen het downloadverbod omdat de naleving hiervan de privacy van burgers kan schaden. Wel moet er gezocht worden naar alternatieve betaalmodellen voor films en muziek.
- Er komt geen Europese internetcensuur, providers worden geen verlengde van opsporingsdiensten en de bewaarplicht van gegevens van burgers wordt afgeschaft.
- Het opnemen van vingerafdrukken in paspoorten en de centrale database worden ongedaan gemaakt.
- Privé-gegevens van vliegtuigpassagiers en informatie van bankafschriften mogen niet gedeeld worden met andere landen.
- Er komen strengere normen voor het aftappen van telefoongesprekken.
- Gemeenten mogen geen persoonsgegevens verstrekken aan kerken en andere religieuze genootschappen. Hierdoor geven gemeenten een voorkeursbehandeling aan deze genootschappen. Het is niet aan de gemeente om religieuze instanties te ondersteunen in het bijhouden van hun ledenbestand. Ook druist dit in tegen het beschermen van de privacy van burgers.

Cultuur en Media

PINK! vindt cultuur zeer belangrijk voor de maatschappelijke saamhorigheid. Iedereen moet de kans krijgen zich cultureel te ontplooien. Kunst en cultuur moeten daarom toegankelijk worden door onder het lage BTW-tarief te vallen. Musea geven minstens één dag in de week gratis toegang. Met monumenten en cultuurlandschappen dient zorgvuldig te worden omgegaan en sloop daarvan dient te worden voorkomen. Onderzoeksjournalistiek dient vrij en onafhankelijk te zijn, en sociale media spelen daarbij een niet te verwaarlozen rol. Ook nieuwe media moeten daarom aanspraak kunnen maken op het Stimuleringsfonds voor media. Toekenning van subsidie voor kunstraden worden transparant. Levensbeschouwelijke programmering is geen taak van de

overheid, zendtijd voor kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag wordt afgeschaft.

Drugsbeleid

Het gebruik en de productie van softdrugs moet worden gelegaliseerd, maar mensen moeten wel weten wat de gezondheidsrisico's zijn door goede voorlichting vanuit de overheid. Door legalisering kunnen er accijnzen worden geheven. Mensen die daar behoefte aan hebben krijgen ongehinderd toegang tot medicinale cannabis. Er komt geen wietpas en ook binnen Europa gaat Nederland pleiten voor een soepeler softdrugsbeleid.

Registratie van geslacht en burgerlijke stand

Niet iedereen voelt zich prettig bij het label man of vrouw. PINK! is er geen voorstander van om mensen in hokjes te dwingen waarin ze zich niet thuis voelen. Bij de geslachtsregistratie in officiële documenten, zoals paspoorten en rijbewijzen moet het daarom mogelijk zijn om te kiezen voor een anders/niet-binaire optie als de betreffende persoon dat wil. Daarnaast worden organisaties die geslacht registreren, aangemoedigd om hetzelfde te doen.

Waar dit geen directe relevantie heeft, zoals in een Curriculum Vitae, wordt burgerlijke staat niet opgevraagd. Waar wel om burgerlijke stand gevraagd wordt, mag men zelf kiezen tussen de termen 'gescheiden' en 'ongetrouwd', tenzij het in een context is waar deze informatie cruciaal is, zoals met betrekking tot alimentatie.

Natuur

Het is belangrijk dat de waarde van natuur in Nederland niet onderschat wordt. Alleen al vanwege haar zeer grote intrinsieke waarde verdient de natuur zorgvuldige bescherming, maar zij vormt ook de basis van ons bestaan. Wij kunnen immers niet zonder schone lucht en een gezonde bodem om voedsel op te verbouwen. Het gaat bergafwaarts met de natuur en als we onze plicht om goed te zorgen voor behoud en herstel van een gezonde leefomgeving niet vervullen zal dit problemen op gaan leveren in de nabije toekomst.

Natuur in de omgeving

Uit onze directe woonomgeving is reeds veel natuur verdwenen. Met groene dorpen en steden kunnen we echter energie besparen, wateroverlast inperken en hebben we minder last van de hitte van opgewarmd beton. PINK! is er dan ook van overtuigd dat hierin toekomst zit, want met groen om ons heen zijn we veel gezonder en daar hebben we recht op.

- Dieren en kinderen hebben eveneens baat bij groene (school)tuinen, speelplaatsen en buurten.
- Bij nieuwbouw gaan alvast strengere normen gelden zoals groene daken, nestgelegenheden, bomen en struiken in de straat en speelnatuur op de hoek.
- Bomen worden ook beter beschermd door de criteria voor kapvergunningen aan te scherpen.
- De norm van de Verenigde Naties die stelt dat er 48m² natuur per stads- of dorpsbewoner moet zijn moet in Nederland wettelijk nageleefd worden.

- Daarnaast zullen gemeentes over moeten schakelen op een gifvrij onderhoud van de openbare ruimten en wordt de verkoop van chemische bestrijdingsmiddelen in winkels verboden.

Natuurgebieden

Door de versnippering van natuurgebieden staan soorten onder druk en kost het steeds meer energie en geld om gebieden te behoeden voor asfalt en beton. Daarom:

- moeten natuurgebieden zoveel mogelijk verbonden worden, wat in het belang is van migrerende planten en dieren en om het biodiversiteitsverlies aan banden te leggen.
- De Ecologische Hoofdstructuur moet worden aangelegd. In een uitzonderlijk geval kan een project dat ten koste gaat van bestaande natuur doorgang vinden als het een aantoonbare cruciale bijdrage levert aan duurzaamheid op de lange termijn.
- Voor een dergelijk besluit is een meerderheid van 2/3de in de relevante bestuurslaag nodig, in plaats van de gebruikelijke meerderheid van meer dan de helft. Daarnaast moet compensatie vooraf uitgevoerd en gecontroleerd worden door een onafhankelijke partij. Natuur mag ook niet ten koste gaan van recreatie.
- Als er wordt gebouwd in groen moet dat op kosten van de projectontwikkelaar gecompenseerd worden met een driemaal zo groot natuurgebied. Schade die al is geleden moet zo snel mogelijk worden hersteld.

Bescherming

Veel natuurgebieden zijn wettelijk beschermd, maar deze wetten worden nauwelijks nageleefd. PINK! vindt dat deze wetten wel streng nageleefd en uitgebreid moeten worden.

- Zo moet de uitholling van Natuurbeschermingswet teruggedraaid en de vergunningplicht voor activiteiten in en rond beschermde natuur verankerd worden in de wet.
- Staatsbosbeheer wordt niet geprivatiseerd of verzelfstandigd en alle planten en dieren worden voortaan beschermd.
- Er komt ook een plan van aanpak van lichtvervuiling.
- De Nederlands-Caribische natuur op Bonaire, Saba en Sint Eustatius, herbergt meer dan 10.000 verschillende plant- en diersoorten voor. De Rijksoverheid draagt via regels, handhaving, kennis en financiële steun bij aan het behoud van deze natuur.
- Bescherming van koraalriffen wordt daarvan een prioriteit.

Feestdag Inheemse Volkeren

Pink! zet zich in voor duurzaamheid en mededogen. Inheemse volkeren beschermen is hier een cruciaal onderdeel van.

- De Internationale Dag van Inheemse Volkeren is een officiële feestdag in Nederland om te vieren dat zij de belangrijkste beschermers van biodiversiteit en bossen zijn.

Water

Waterstanden worden nu aangepast aan de landbouw, maar zouden eigenlijk aangepast moeten worden aan de behoeften van de natuur. Om mariene ecosystemen te behouden zal snel een “nee, tenzij” principe moeten worden toegepast: er kan niet meer worden gevestigd tot is aangetoond dat een (beperkte) vangst verantwoord is.

- Er wordt een zeereservaat aangewezen waar meer dan de helft van het Nederlandse zeeoppervlak toe zal behoren en waarin niet gevestigd zal worden en geen andere schadelijke activiteiten plaats zullen vinden.
- Ecologisch waardevolle scheepswrakken worden beschermd.
- Belastinggeld moet niet meer besteed worden aan de ontwikkeling van 'duurzame' visserijtechnieken die alsnog schadelijk zijn.
- De Westerschelde en de Eems-Dollard worden niet verder uitgediept.
- Vispasseerbaarheid wordt een harde voorwaarde voor waterkrachtinstallaties, sluizen en gemalen.

Dieren

'Schadelijke' diersoorten worden op grote schaal bestreden met als enige resultaat de dood van vele dieren. PINK! vindt dat wilde dieren alleen mogen worden gedood als er zeer dringende redenen voor zijn, bijvoorbeeld als het dier lijdt of de volksgezondheid ernstig wordt bedreigd.

- De beslissing en uitvoering daarvan komt in handen van de overheid. Dieren in de Oostvaardersplassen moeten zo snel mogelijk beschutting en toegang krijgen tot omliggende bossen, waaronder een verbinding met de Veluwe.
- De Flora- en Faunawet moet zo worden aangepast en strikt worden gehandhaafd om te voorkomen dat dieren in kwetsbare perioden worden verstoord en bijvoorbeeld in grasmaaiers terechtkomen.
- Prikkeldraad in natuur moet zo snel mogelijk worden verwijderd.
- Ganzenvergassingen stoppen zo snel mogelijk, zij moeten voortaan naar andere gebieden worden gelokt en geweerd van plekken waar zij niet gewenst zijn met onaantrekkelijke gewassen.
- Muskusrattenbestrijding stopt eveneens, de 31 miljoen euro die dan vrijkomt kan naar versterkte dijkbeveiliging.
- Afrasteringen langs wegen en dorpskernen weren zwijnen en herten en een nachtelijke snelheidsbeperking op wegen langs natuurgebieden moet voor minder dierlijke verkeersslachtoffers zorgen.
- Opvangcentra voor in het wild levende dieren worden geholpen bij de professionalisering en financieel ondersteund.

Onderwijs

Goed onderwijs, in welke vorm dan ook, is de voorwaarde voor een gezonde en goed functionerende samenleving en cruciaal voor de zelfontplooiing van de mens. Onderwijs moet niet louter gaan over een toekomstige economische bijdrage, maar ook over persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijk bewustzijn. In het onderwijs moet ruimte voor reflectie zijn op de maatschappij.

Doel van onderwijs

Onderwijs dient ter zelfontplooiing en dient dan ook (jonge) individuen zo goed mogelijk in aanraking te laten komen met- en inzicht te geven in de vele facetten van het bestaan. Verschillende wetenschappelijke disciplines (alfa, bèta en gamma) zijn daarvoor nodig en zorgen voor een verrijking van het leven. Ze zetten aan het denken en maken kritische reflectie mogelijk. Studeren moet dan ook:

- Voor iedereen betaalbaar zijn.
- Daarnaast is het van belang dat het onderwijs passend is en wordt gebaseerd op aanleg, belangstelling en de talenten van het individu.
- Duurzaamheid is een belangrijk onderwerp dat in het onderwijs aan bod moet komen en dierproefpractica moeten worden afgeschaft.

Betaalbaarheid

Onderwijs is een grondrecht. PINK! is voor een systeem van studiefinanciering, waarbij de basisbeurs een voorwaardelijke gift is. Een 'sociaal' leenstelsel is geenszins sociaal en werkt als een sloopkogel tegen de pilaar van het onderwijs waar de samenleving op steunt: het leenstelsel haalt de kernwaarden van goed onderwijs onderuit. Het is onverantwoord om jongeren nog voordat ze hun studie hebben afgerond al op te zadelen met een enorme financiële schuld.

- Iedereen moet in staat worden gesteld onderwijs te volgen op zijn eigen niveau, ongeacht zijn sociaal-economische positie. Om de toegankelijkheid van studeren te vergroten zijn voorzieningen als de studenten-ov-chipkaart en een goed, duurzaam en betaalbaar aanbod van studentenhuisvesting ook essentieel.
- Ook minderjarige MBO'ers hebben recht op een studentenreisproduct. Een manier om in studentenhuisvesting te voorzien is om leegstaande kantoorpanden een nieuwe bestemming te geven als studentenhuizen

In de studietijd van het hoger onderwijs moeten studenten aangemoedigd worden om hun horizon te verbreden.

- Studenten mogen niet belemmerd worden als zij een tweede studie willen volgen of wanneer zij zich willen ontplooiën door middel van nevenactiviteiten, zoals bestuursfuncties of vrijwilligerswerk.
- Om die reden mag er geen boete komen voor langstudeerders.

Dieren in het onderwijs

Dierproeven horen niet thuis in het onderwijs. PINK! is daarom van mening dat:

- Het gebruik van dieren in practica moet worden afgeschaft.
- Zolang de volledige afschaffing nog niet gerealiseerd is, moeten leerlingen pro-actief op de huidige mogelijkheid om deze practica te weigeren gewezen worden.
- Voorts moeten er meer alternatieven voor dierproeven beschikbaar komen in het onderwijs en moeten de alternatieven meer onder de aandacht gebracht worden.
- Er komt een (overheids)campagne om leerlingen en onderwijsinstellingen op de hoogte te brengen van de rechten van dierproefweigeraars en de beschikbare alternatieven: nee zeggen mag!

Onderwijs in duurzaamheid

Voor het in standhouden van een leefbare planeet, ook voor toekomstige generaties, is het noodzakelijk dat het aandeel van duurzame ontwikkeling in het Nederlandse onderwijs wordt vergroot.

- Hiertoe moeten de onderwerpen dieren, natuur, milieu en duurzaamheid integraal in het lesaanbod van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs worden opgenomen.

- De vorming van leerlingen op deze aspecten is een wezenlijk onderdeel van de maatschappelijke vorming. Deze legt tevens de basis voor een duurzame samenleving en een leefbare planeet.
- In het basis- en middelbaar onderwijs komt er aandacht voor (gezonde) voeding.
- Op school wordt een gezond leefpatroon gestimuleerd, onder andere door schoolfruit uit de regio (in plaats van schoolmelk) aan te bieden, het inrichten van een schooltuin te ondersteunen en door het stimuleren van sport en beweging.
- Ook in het lesprogramma krijgen leerlingen meer informatie over een gezonde leefstijl.
- De rijksoverheid geeft financiële steun aan het meten van de luchtkwaliteit in scholen. Zo ondersteunt zij onderzoek naar de invloed van luchtkwaliteit op cognitieve prestaties en kan een goede luchtkwaliteit gegarandeerd worden. Lokaal wordt het meten verwerkt in lesprogramma's over milieu, klimaatverandering en de wetenschappelijke methode.

De kwaliteit van onderwijs en onderzoek

Onderwijs en goed wetenschappelijk onderzoek zijn zo waardevol en leveren zo veel op, dat we het ons niet kunnen veroorloven om er op te bezuinigen. Vanwege het maatschappelijk belang van wetenschappelijk onderzoek dient het onafhankelijk te zijn van de waan van de dag. Wetenschappelijk onderzoek heeft een intrinsieke waarde en het is daarom belangrijk dat ook kleinere studies en disciplines behouden blijven en van (onderzoeks)geld worden voorzien.

- Alle universiteiten vallen voortaan onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Daarbij ook de Wageningen UR, die nu nog onder het ministerie van Economische Zaken valt.

Middelbaar beroepsonderwijs

Hoewel het (middelbaar) beroepsonderwijs op veel punten verschilt van het hoger onderwijs, is het niet minder belangrijk. Momenteel wordt het beroepsonderwijs nog te theoretisch benaderd.

- Er moet meer ruimte zijn voor een praktische insteek van de opleiding.
- Het is hierbij van belang dat er voldoende en blijvend goed opgeleide docenten zijn die een salaris krijgen dat past bij het belangrijke werk dat ze doen.
- Door een beter opleidingsniveau te bewerkstelligen zal het aanzien van de docent vanuit de maatschappij toenemen.

Passend onderwijs

Er dient ook speciale aandacht te zijn voor passend onderwijs. Zij die extra aandacht en begeleiding nodig hebben, dienen die ook te krijgen.

- Er wordt dan ook niet bezuinigd op passend onderwijs.
- Zorgbehoevende kinderen mogen niet enkel uit financiële overwegingen in het reguliere onderwijs worden geplaatst.

Religieuze scholen

Op dit moment gaat meer dan de helft van de kinderen in Nederland naar een religieuze school. PINK! is van mening dat religieus onderwijs de ontwikkeling van kinderen niet ten goede komt. In

veel gevallen zorgt het namelijk niet voor een verrijking, maar juist voor een verarming van het wereldbeeld. PINK! pleit daarom voor:

- Het afschaffen van religieus onderwijs in Nederland. Dit betekent niet dat kinderen geen les moeten krijgen over de verschillende godsdiensten en levensbeschouwingen die er zijn.
- Levensbeschouwelijke, spirituele en filosofische vorming is en blijft in dat opzicht een belangrijk onderdeel van het curriculum.

Zorg en Gezondheid

Je gezond voelen en in staat zijn om een gezond leven te leiden is voor iedereen van belang. PINK! wil daarom dat de overheid een actieve rol speelt in het promoten van de volksgezondheid. Preventie van (welzijns)ziekten, opkomen voor een eerlijke verdeling van geneesmiddelen en de rechten van minderheden spelen een centrale rol in het overheidsbeleid dat PINK! voor ogen heeft.

Preventie

PINK! vindt dat preventie de basis is van een goede gezondheidszorg. Gezonder leven, eten en bewegen spelen een belangrijke rol als het gaat om het voorkomen van ziekte en ongemak. Preventieve gezondheidszorg drukt de zorgkosten als geheel. PINK! stelt daarom ook voor dat de overheid inzet op preventie.

- De overheid stimuleert een gezonde leefwijze en zet zich in voor een gezonde leefomgeving. Bovendien voert de overheid een zeer actief preventiebeleid ten aanzien van obesitas. Vooral bij kinderen met overgewicht en groeiende gezondheidsproblemen.
- De BTW op groente en fruit wordt afgeschaft. Groente en fruit zijn essentieel voor een gezonde levensstijl.
- De overheid bevordert de overgang naar een meer plantaardige voedingspatroon
- De BTW op vlees wordt verhoogd van 6 naar 21 procent. De verborgen kosten van de productie van vlees staan nu niet in verhouding tot de prijs die de consument in de supermarkt betaalt, doordat de maatschappelijke effecten op onder meer de volksgezondheid, milieu en dierenwelzijn niet worden meegerekend.
- De overheid schept orde in een oerwoud van voedingskeurmerken. Er wordt een stoplichtsysteem met betrekking tot voedingswaardes ingesteld, zodat men in één oogopslag kan zien hoeveel calorieën, suiker, zout, onverzadigde en verzadigde vetten in procenten van de dagelijkse voedingsrichtlijn er in een product zitten.
- Vergoeding voor preventie, zoals de diëtist en hulp bij stoppen met roken, moeten in het basispakket blijven.
- Er komt een leeftijdsgrens aan energiedranken die gelijk wordt gesteld aan de leeftijdsgrens voor alcohol.
- Er moet een verbod komen op reclame voor snoep en fastfood die gericht is op kinderen onder de 12 jaar.
- Er komen accijns op voedingscomponenten die volgens de Wereldgezondheidsorganisatie te veel geconsumeerd worden en/of ongezond zijn. Dit zijn transvetten, verzadigde vetten, dieet cholesterol, toegevoegde suikers en zout.

- Schoolmelk wordt afgeschaft; daar staat tegenover dat schoolfruit wordt geïntroduceerd op alle basisscholen.
- In ziekenhuizen en verpleeghuizen moet worden geïnvesteerd in gezonde, smakelijke en biologische voeding. Het moet mogelijk zijn voor patiënten om volwaardige veganistische of vegetarische gerechten te krijgen. Ook in gevangenissen, en in het algemeen in instituten die men niet zonder meer kan verlaten, moet veganistisch en vegetarisch eten mogelijk zijn. Dit moet zelfs gestimuleerd worden als nieuwe norm.

Seksuele gezondheid

Zowel mannen als vrouwen moeten toegang krijgen tot anticonceptiemethoden via de basisverzekering. Iedere persoon die hier gebruik van wil maken, moet de ruimte krijgen om zelf met zijn of haar dokter te bepalen welke vorm van anticonceptie het meest geschikt is. Tevens is PINK! van mening dat PrEP, de HIV-preventiepill, vergoed moet worden vanuit het basispakket of vanuit een eventuele, ziektekostenverzekeringen vervangende zorgfondsconstructie. Goede begeleiding en voorlichting over dit middel zijn noodzakelijk, zodat gebruikers zich bewust zijn van de voor- en nadelen van PrEP en weten wat ze kunnen doen om zich beter te beschermen.

Alle vrouwen hebben recht op menstruatie-artikelen. Het is financieel niet haalbaar om producten die bedoeld zijn voor eenmalig gebruik in het basispakket op te nemen, maar er zijn ook duurzame alternatieven. De menstruatiecup en uitwasbaar maandverband worden opgenomen in het basispakket.

Financiering

In de zorg hoort het belang van de patiënt centraal te staan. Administratieve rompslomp als gevolg van marktwerking past daar niet in. Ook de verschuiving in focus van het gezondheidsbelang van de patiënt naar het financiële belang van zorginstellingen en -verleners is een keerzijde van rendementsdenken in de zorg. Wat PINK! betreft wordt er dan ook een einde gemaakt aan:

- Marktwerking in de zorg. De wijze van financiering van zorg is onnodig complex en is dringend aan herziening toe.
- Door het proportioneel verhogen van de inkomstenbelastingtarieven kunnen, bij een door de overheid gereguleerde zorg, de premies zorgverzekering worden omgevormd tot een inkomensafhankelijke bijdrage.
- Van hogere inkomens wordt, ook in relatieve zin, een grotere bijdrage gevraagd, zodat de kosten van de zorg eerlijk verdeeld worden. De breedste schouders dragen de zwaarste lasten.

Methoden en Behandeling

Abortus

PINK! kan zich vinden in de huidige abortuswetgeving welke inhoudt dat abortus tot een kind voor de wet levensvatbaar is buiten het lichaam van de moeder. Dat is bij weken zwangerschap. Het uitgangspunt is dat de zwangere vrouw beslist.

Euthanasie en hulp bij zelfdoding

Mensen moeten zelf mogen bepalen wanneer zij willen sterven. In een liberale democratie staat persoonlijke vrijheid voorop. Het is daarom niet wenselijk dat de overheid voor mensen bepaalt

wanneer zij mogen sterven. Wel moeten mensen tegen zichzelf beschermd worden. Daarom moeten:

- Strenge voorwaarden worden verbonden aan de inwilliging van een doodswens. Deze voorwaarden moeten worden opgesteld door een commissie van experts, zoals onder andere medisch ethici, palliatieve zorgverleners, psychologen en psychiaters.
- Verder moet er een nieuw medisch specialisme opgericht worden, toegewijd aan en speciaal opgeleid voor de uitvoering van het nieuwe euthanasiebeleid.

Orgaandonatie

PINK! is er voorstander van dat iedereen automatisch orgaandonor is, tenzij iemand heeft aangegeven dit niet te willen. Vanuit het oogpunt van mededogen is het niet te rechtvaardigen dat er elk jaar 150 doden vallen wegens een gebrek aan donororganen. 61% van de Nederlanders is bereid organen te doneren, maar slechts 24% is als donor geregistreerd.

- Door het invoeren van het Actief Donor Registratiesysteem (ADR) kan dit tekort worden teruggedrongen of zelfs worden opgelost. Iedereen behoudt uitdrukkelijk de mogelijkheid om te allen tijde de registratie te veranderen.

Intersekse

Wanneer een kind geboren wordt met een intersekseconditie, gaat dit in sommige gevallen gepaard met geslachtsdelen die afwijken van wat typisch mannelijk of vrouwelijk is. Het gebeurt nog steeds vaak dat deze kinderen operaties ondergaan om dit te corrigeren, terwijl de medische noodzaak hier vaak voor ontbreekt. Dit gaat in tegen de persoonlijke vrijheid van het kind. Daarom:

- Mag het opereren aan de geslachtsdelen van kinderen met een intersekseconditie enkel plaatsvinden wanneer er een medische noodzaak is, totdat het kind in staat is zelf een geïnformeerde voorkeur te uiten.

Zorgverlening

Elektronisch patiëntendossier.

Het is onwenselijk dat er meer gegevens dan noodzakelijk centraal worden opgeslagen en gedeeld worden met onnodig veel mensen. Hierdoor zou de privacy van patiënten in het geding kunnen komen. PINK! is daarom tegen een elektronisch patiëntendossier.

Sociale werkplaatsen

PINK! is van mening dat in een rechtvaardige samenleving iedereen de kans moet krijgen om zijn talenten te ontwikkelen. Het zou onacceptabel zijn als mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische handicap aan de kant komen te staan, terwijl ze vaak onder aangepaste omstandigheden wel gewoon aan het werk kunnen. Sociale werkplaatsen zijn daarom van groot belang. PINK! is geen voorstander van de Participatiewet, die er in de praktijk toe leidt

dat sociale werkplaatsen dichtgaan en veel jonggehandicapten werkloos worden en dan in de bijstand terecht komen.

Wajong

PINK! wil dat de Wajong-uitkering blijft bestaan. Iedereen heeft recht op een menswaardig bestaan, met voldoende financiële middelen om rond te kunnen komen en een dagbesteding die past bij de mogelijkheden van het individu.

Alternatieve genezers

Alternatieve genezers moeten in het bezit zijn van een hiertoe strekkende VOG. Medici die hun beroep in het reguliere circuit niet meer mogen uitoefenen om tuchtrechtelijke redenen mogen ook niet aan de slag als alternatief genezer. Dit wordt bijgehouden in een landelijk register. Er komt tevens een meldpunt voor de behandelaars in het alternatieve circuit die patiënten weghouden uit de reguliere zorg, feitelijk onjuiste informatie geven of laten geven over de effectiviteit van de door hen gebezigde alternatieve geneeswijzen, ouders ervan weerhouden om hun kinderen te laten vaccineren zonder dat hier een door een huisarts geconstateerde medische reden voor is en behandelaars die ziektes van patiënten ontkennen.

Farmaceutische industrie

PINK! is van mening dat gelijke toegang tot zorg in het geding komt door niet-transparante prijsstijgingen van medicatie.

- Om democratische controle mogelijk te maken is het wenselijk dat onderhandelingen over medicatieprijzen op transparante wijze plaatsvinden. Daarnaast moet de farmaceut inzicht geven in de prijsopbouw van medicatie die nieuw op de markt wordt aangeboden.
- De overheid dient in een Europees samenwerkingsverband de ontwikkeling van de nieuwe medicatie over te nemen indien het farmaceuten niet lukt om kosten te verlagen voor het ontwikkelen van innovatieve medicatie. Vervolgens zou de grootschalige productie van medicatie uitbesteed kunnen worden aan farmaceuten.
- De overheid moet voorkomen dat prijsstijgingen van medicatie ten koste gaan van de overige onderdelen binnen de gezondheidszorg.

